

zoeklicht

onafhankelijk vrijzinnig tijdschrift

mei - juni 2022

tweemaandelijks tijdschrift jaargang 47 nr.3

Anzegem | Avelgem | Deerlijk | Harelbeke | Kortrijk | Kuurne | Lendeledede | Menen | Spiere-Helkijn | Waregem | Wervik | Wevelgem | Zwevegem

1 mei!

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Marc Boone
Mellestraat 294 - 8501 Heule
marcboonebp@gmail.com
0479 81 16 80

REDACTIERAAD

Bernard Decock, Dirk De Meester, Gaby Moreels, Filiep Vande Wiele, Lieven Vanhoutte

HUISFOTOGRAFEN

Yvan Herreman, Filip d'Heedene

GASTREDACTEUREN

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC

KOPIJ

Reacties of artikels kunnen doorgestuurd worden naar de hoofdredacteur. De teksten moeten wel de naam en het adres van de inzender vermelden. Alle artikels vallen onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de auteur. Foto's en illustraties in afzonderlijke bestanden meesturen.

LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

is de redactievergadering in Mozaïek
Overleiestraat 15A Kortrijk telkens op zaterdag om 10 uur
volgende vergaderingen op:
28 mei en 30 juli

We houden bij Zoeklicht uw adresgegevens bij om u te kunnen op de hoogte te houden van wat reilt en zeilt in de vrijzinnige omgeving in Zuid-West-Vlaanderen. U krijgt Zoeklicht omdat u bij een van onze partners lid bent. Indien u ons te kennen geeft dat u Zoeklicht niet meer wenst te ontvangen, dan schrappen we u op eenvoudig verzoek uit de adressenlijst van Zoeklicht.

*Met vrijzinnige groeten,
Redactie Zoeklicht*

Inhoud

Redactioneel	3
Feestdag of strijddag?	4
Inclusieve kijk op handicap. Een dialoog	6
Activiteiten uit de regio: huisvandeMens	8
Activiteiten uit de regio: UPV Waregem	9
De kerkplannen	10
Wat had je gedacht? Poen	14
Activiteitenkalender	16
De ellende van de oorlog	18
Het digitale zwarte gat	20
Activiteiten uit de regio: UPV Kortrijk	23
Het herschrijven van de code van het leven	24
Dwaalzin	26
Activiteiten uit de regio: Humanistisch Verbond Waregem	27
Activiteiten uit de regio: Belgium Aid	27
Activiteiten uit de regio: Willemsfonds	28
Activiteiten uit de regio: Humanistisch Verbond Kortrijk	29
Activiteiten uit de regio: Plantjesweekend	30
Activiteiten uit de regio: Mozaïek	31

Vrijzinnige Centra uit de buurt

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
info@vcmozaiek.be
Maandelijkse nieuwsbrief:
schrijf in op de website

VC Poincaré

Stormestraat 131/18
8790 Waregem
056 44 74 97
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
(permanentie op woensdag,
donderdag en vrijdag)

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
www.vcdegeus.be
Zondag van 10u tot 13u
elke donderdag om 19u
PingPong
Maandelijkse nieuwsbrief:
schrijf in op de website

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Mene
056 51 90 70
www.debezatse.be
vcdebezatse@gmail.com
Maandelijkse nieuwsbrief:
schrijf in op de website

OVM-Avelgem

Achterhoek 17
8581 Waarmaarde
info@ovm-avelgem.be
www.ovm-avelgem.be

Redactioneel

Marc Boone

Ik schrijf deze woorden in oorlogstijd. Poetin sleurt zijn bevolking mee in een meedogenloze bezetting van het buurland. Kapotgeschoten huizen, onschuldige slachtoffers, altijd iemands vader, altijd iemands kind. Dagelijks worden kaarten getoond op TV met gekleurde vlakken op. Die staan voor het gewonnen of verloren gebied. Zoals je in oude oorlogsfilms ziet; kolonels met kepie verzetten vlaggetjes op een nagemaakte kaart die staan voor veroverde of vergane glorie.

Wij die leven onder de schaduw van de ijzertoren en van jongs af aan zijn opgegroeid met de slogan "Nooit meer oorlog" kijken deze waanzin met solidariteit aan. Er worden deuren geopend en kamers ter beschikking gesteld voor Oekraïense vluchtelingen. Dikwijls moeders met kinderen, die hun man en vader vechtend in het thuisland hebben achtergelaten. Wij zoeken troost, onderkomen en werk voor hen. We doen dit spontaan en gretig, wat dikwijls in contrast staat met wat we die andere vluchtelingen in de kampen van Calais aandeden die niet vlug genoeg terug konden verdwijnen.

Het rijke continent Europa wipt van het ene been op het andere. De wil om de Oekraïense strijd om onafhankelijkheid te steunen en de angst om olie op het vuur van het conflict te gooien.

De rode vlaggen zullen er wat triest bij wapperen op 1 mei.

Aan de receptietafels zal op de achtergrond een angstige toon doorklinken terwijl men de feestelingen vrijzinnige jeugd proficiat wenst.

Veel leesplezier

Marc Boone

Wil je maandelijks info via de nieuwsbrief van de vrijzinnige centra teken dan in op

-> www.debezatse.be

-> www.vcmozaiek.be

-> www.vcdegeus.be

Feestdag

1 mei

of strijddag?

Een mei is een officieel erkende feestdag in ons land: op de dag van de arbeid wordt er niet gewerkt. Maar waar komt die dag vandaan? Heeft een dergelijke dag ook vandaag nog zin? Als we naar het verleden kijken zien we grote optochten en massamanifestaties. Maar heeft een massa in individualistische tijden nog invloed? De pandemie zorgde voor een flinke beperking van de massamanifestaties. Dit lijkt nu voor een deeltje voorbij: we zien nog steeds geen overvolle voetbalstadions. Maar wat met de traditionele 1 mei optochten overal ter wereld? Wordt 1 mei in Rusland opnieuw een militaire parade?

Internationaal

Tijdens een congres van de Tweede Internationale, een internationale organisatie voor socialistische partijen en vakbonden, werd in 1889 de eerste mei officieel gekozen als de internationale

Dag van de Arbeid. Inhoudelijk werd het een campagne voor de 8-urendag en internationale solidariteit onder de arbeiders. Dit plan kwam oorspronkelijk van de Amerikaanse vakbond *American Federation of Labour* (AFL). Deze orga-

nisatie had in 1884 in eigen land al een resolutie aangenomen, waarin werd voorgesteld door Lenin en Rosa Luxemburg om vanaf 1 mei 1886 de achturige werkdag ingevoerd te krijgen. In tijden dat men dag en nacht moest werken

in slechte arbeidsomstandigheden voor een hongerloon een verre droom, een Utopie. Het doel was via concrete eisen de arbeidersmassa in beweging te krijgen, te organiseren.

De eerste mei werd niet willekeurig gekozen. Op deze dag, ook wel bekend als *moving day*, werden in Noord-Amerika traditiegetrouw veel bestaande arbeids- en woonruimte-contracten vernieuwd en werd er ook veel verhuisd. Maar het was tevens de herdenking van dodelijke stakingen in Chicago. In het voorjaar van 1886 waren er onlusten in verband met ontslagen bij de McCormickfabrieken voor landbouwmachines. De directie sloot de fabriek en zou deze op 2 maart opnieuw openen en duizend nieuwe arbeiders tewerkstellen. De vakbonden riepen de arbeiders echter op McCormick te boycotten en er niet te gaan werken. In de tweede helft van april braken er vervolgens ook stakingen uit bij andere grote bedrijven in Chicago en voor 1 mei werden demonstraties aangekondigd, voor de achturige werkdag en tegen de zwarte lijsten. Deze lijsten werden van werkgever tot werkgever doorgegeven waarop de namen van activisten en vakbondsleden voorkwamen, zodat deze arbeiders niet aangeworven werden.

Voor de geschiedenis van de Dag van de Arbeid wordt ook vaak verwezen naar de Britse ondernemer en sociale hervormer Robert Owen. In 1817 pleitte hij al voor de invoering van werkdagen van acht uur. Maar ook lang voor die tijd gingen er zo nu en dan al stemmen op om werkdagen te verkorten. 1 mei was onlosmakelijk verbonden met de eisen voor de drie achten: acht uur werken, acht uur ontspanning en acht uur rust.

Tijdens de jaarlijkse 1 mei-vieringen wordt ook vaak het socialistische strijdlied "De Internationale" gezongen.

Tekst Internationale

<http://www.abvvmetaal-wvl.be/userfiles/file/internationale.pdf>

Na de Franse revolutie werd ook een nieuwe jaartelling of kalender doorgevoerd. In deze kalender was 1 mei de eerste dag van de maand Floreal-gekoppeld aan het symbool van de

meiklokjes. In de 1 mei stoeten was het een traditie om 1 meiklokjes (muguets) te verkopen, een manier voor mannen en vrouwen om elkaar een goedkoop bloemetje te schenken.

Misbruik van 1 mei

Hitler riep op 10 april 1933 de eerste mei officieel uit tot "Feestdag van de nationale arbeid". Zo wisten de Nazi's een groot aantal vakbondsleiders naar

Berlijn te lokken om ze vervolgens op te pakken. Velen van hen belandden vervolgens in concentratiekampen.

In ons land pogen ongeveer alle politieke partijen één mei te claimen. Van liberalen tot Vlaams Belang. Zij eigenen zich een historische dag toe, die niet in hun geschiedenis zit. Onterecht dus. Precies de rattenvangers van Hamelen...

Kunstenaars en 1 mei

De relatie tussen kunstenaars en de socialistische beweging was nog niet vertroebeld in de beginperiode van het socialisme. Op 1 mei werden prachtige affiches en gedichten ontworpen om de eisen van de arbeidersbeweging over de 8-urendag, het algemeen stemrecht, het vrouwenstemrecht, de wetgeving op kinderarbeid en het recht op vereniging te ondersteunen. Kunstenaars als Alfred Frank, John Hartfield, Frans Mase-reel en vele anderen hadden goede banden met de socialistische beweging en maakten voor 1 mei mooie kunststukken en affiches. Deze hebben nog niets aan actualiteit ingeboet.

Inclusieve kijk op handicap. Een dialoog

In het kader van de opleiding Post-graduaat Praktisch Humanisme had vrijwilliger en student Youri Devlaminck een gesprek over inclusie en activisme van personen met een handicap.

Op 29 april 2022 start een drieluik over het thema in samenwerking met HuisvandeMens Kortrijk, GRIP vzw en VC Mozaïek. Xavier Deruytter uit Roeselare werd uitgenodigd in VC Mozaïek en het werd een boeiende namiddag onder ervaringsdeskundigen. Xavier is vrijwilliger bij GRIP vzw, een mensenrechtenorganisatie die opkomt voor gelijke rechten en kansen voor mensen met een beperking. De expertise uit zijn masteropleiding Politieke Wetenschappen past hij in zijn vrijwilligerswerk toe. GRIP bestaat volledig uit mensen die een beperking hebben en hun contextfiguren. “Niets over ons zonder ons. Als

het over mensen met een beperking gaat, moet je hen zelf aan het woord laten.” Daarnaast zit Xavier sinds 2018 in de Raad van Bestuur van Çavaria voor de thema’s handicap, intersectionaliteit en politiek. Daar deelt hij ervaringen en geeft hij advies vanuit zijn ervaringsdeskundigheid.

Wie is Xavier Deruytter?

Als je peilt naar de doorslaggevende kenmerken die mij vormen; dan zeg ik: leerling, leraar, reiziger. Ik ga steeds opzoek naar nieuwe uitdagingen, nieuwe (buitenlandse) ervaringen, naar leerprocessen. Graag deel ik de opgedane kennis met anderen. Reizen en nieuwe ervaringen opdoen passen bij mijn verkennende karakter. Daarnaast ben ik een prille dertiger die leeft met een handicap en op mannen val. Ik leef met de gevolgen van een hersen-

Xavier Deruytter

verlamming; dat betekent dat de rechterzijde van mijn lichaam op bepaalde plaatsen verlamd is, op andere plaatsen verzwakt is of soms een combinatie van de beiden kent. De trefwoorden “leerling, leraar, reiziger” uiten zich in een activistisch streven. Eén van de uitdagingen in de maatschappij, die persoonlijk ligt, is personen met een handicap benaderen vanuit een mensenrechtenperspectief. Rond holebi’s en Afro-Amerikanen lijkt een rechtenperspectief ingeburgerd; voor personen met een handicap lijkt dit

een counterframe. Ik hoef geen betutteling, geen goedbedoelde liefdadigheid en geen verroeste maatschappijstructuren die mij aan lager wal houden en enkel scheve machtsstructuren bestendigen. Behandel mij gelijkwaardig, geef mij kansen, erken wat ik kan én wat ik niet kan. Laat er ons samen iets van maken waar jij, ik en anderen in de samenleving erop vooruitgaan.

Kun je wat meer vertellen over GRIP vzw?

GRIP is dé mensenrechtenorganisatie die opkomt voor inclusie en voor het streven naar gelijkwaardigheid en gelijke kansen voor personen met een handicap. Met hun beleidswerk handelt GRIP als lobbyist; via campagnes wil de mensenrechtenspeler het bredere publiek sensibiliseren. De drie organisatiepijlers zijn ervaringsdeskundigheid (door en voor mensen met een handicap); het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (goedgekeurd en geratificeerd in België en Vlaanderen) en kwaliteit van bestaan op verschillende domeinen van het leven (onderwijs, wonen, tewerkstelling, inkomen, ondersteuning, ...). GRIP wordt gesubsidieerd door gelijke kansen Vlaanderen en behoort tot het niet-verzuilde pluralistische middenveld en het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Waarom werk je bij GRIP?

Volgens mij snapt GRIP het volledige DNA waarover inclusief denken en inclusief handelen gaat. Ik startte met een stage in 2018 en losse medewerking in 2019; dan volgde er een vervangingscontract als stafmedewerker sensibilisering in 2020, waarin ik op mijn eigen grenzen stoot. Na een recuperatieperiode volgde er een tijdelijk contract in 2021 met andere verantwoordelijkheden en taakinfilling van enkele maanden die succesvol werden afgerond.

De stafmedewerker sensibilisering werkt rond kijk op handicap. Je merkt echt dat een oubollige kijk op handicap en diversiteit verankerd zit in heel wat structuren van de samenleving en eigenlijk ook in onze cultuur. Dit merk ik nog steeds in uitspraken als: "We zetten mensen met een handicap apart omdat het goed is voor hen", "de premissen zijn anders, er

is zorg nodig", "je mag al blij zijn dat je niet in Afrika bent geboren, want daar zijn mensen als jij een vogel voor de ... leeuw". Maak deze uitspraken bij andere sociale minderheidsgroepen en het kot is terecht te klein. De jongste werker-variant was als projectmedewerker rond een standpuntnota van de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap. Waarbij de kijk op handicap ook een punt van kritiek is. De toenmalige wetgeving die tot op vandaag nog steeds wordt toegepast, houdt geen rekening met hedendaagse tendensen.

Wat is jouw visie en ervaring wat betreft inclusie?

Inclusie in praktijk betekent dat je enerzijds een gelijkwaardige plaats inneemt in de samenleving; anderzijds ook een gelijkwaardige plaats toegewezen krijgt. De toegewezen plek ligt niet a priori in instituten, in aparte scholen of aparte werkplekken. Het gaat zowel over een fysieke plaats maar ook een plaats 'bij zijn'. Als persoon met een handicap (of contextfiguur) ben je bewust van die plek, kan je er zelf over beschikken en neem je verantwoordelijkheid op. Bij inclusie ligt de verantwoordelijkheid gedeeld. De plek die je inneemt is een plek op gelijke voet met anderen = gelijkwaardig en in interactie met hen. Je bent - net als anderen - in staat om mee te doen, barrières worden weggenomen (een verantwoordelijkheid van de samenleving gecombineerd met bewustwording en empowerment van het autonome individu en zijn contextfiguren). Een concreet voorbeeld: om te kunnen deelnemen aan de arbeid heb ik nood aan redelijke aanpassingen en aangepast werkmateriaal. Vanuit een mensenrechtenperspectief is het logisch dat de in de grondwet gegarandeerde redelijke aanpassingen mogelijk worden gemaakt door de werkgever - met ondersteuning vanuit de overheid-, maar dat ook ik als persoon met een handicap de gevraagde competenties voor de job kan aanbieden. Streven naar een inclusieve wereld is dus geen blanco cheque om personen met een handicap zomaar op posities te zetten. Aan inclusie hangt gedeelde verantwoordelijkheid vast. Nadenken over hoe we de samenleving, in mijn voorbeeld de arbeidsmarkt, voor personen met een handicap en personen zonder een handicap meer wendbaar en meer werkbaar kunnen

maken dan vandaag, kan je niet realiseren als individu alleen. Het induceren van individuele schuld bij mensen met een handicap of chronische ziekte is ongepast volgens een mensenrechtenperspectief.

Wat is kruispuntdenken of intersectionaliteit?

Naast mijn bezigheden bij GRIP ben ik ook bestuurslid bij Çavaria (de Vlaamse netwerkorganisatie die opkomt voor holebi's, transpersonen en intersekse personen). Ik zetel in het bestuursorgaan en heb de opdracht van secretaris. Ik breng ervaringsdeskundigheid binnen rond het kruispunt "leven met een handicap en je seksueel oriënteren op personen van hetzelfde geslacht". Kruispuntdenken is een term uit de sociologie. De Amerikaanse Kimberlé Crenshaw, expert genderstudies en kritische rassenstudies beschreef voor het eerst de term. Bij dit denken heb je oog voor diverse lagen in iemands identiteit. Leven met een beperking maakt onderdeel uit van wie ik ben; maar tegelijk ben ik zoveel meer dan 'louter' iemand met een beperking. Ik woon in een stad, ben alleenstaand, val op mannen, leef met een beperking, heb vooral vrouwen als vrienden, heb geen kind(erwens), hou van reizen, ben de jongste van drie broers, ... Sommige kenmerken die vasthangen aan mijn identiteit bepalen de (achtergestelde) positie die ik inneem én mij toegeschreven wordt in de maatschappij, het verbale en fysieke geweld waarmee ik te maken krijg en de vooroordelen die rond mij bestaan. Bepaalde kruispunten bepalen mijn ervaringen, beleving en kansen. De strategie om oog te hebben voor dubbele minderheden, blinde vlekken en weinig bekende verhalen kan enkel maar slagen als het kruispuntdenken van de hoogste niveaus tot de meest praktische laag in de werking zit opgenomen. Anders blijft werken rond diversiteit en inclusie iets zoals we het in de jaren '90 gewoon waren: gerommel in de marge of intenties op papier; voor de galerij. Eindigen doe ik met een slogan die het bovenstaande omvat: Change the structure, change the culture, change our disposition and let's act together for our mutual future!

Themareeks rond inclusie, participatie en rechten van personen met een beperking

Vertoning documentaire 'Defiant Lives'
Vrijdag 29 april 2022 18u30

Debat 'Ethiek en handicap'
Zondag 15 mei 2022 10u30

'Inclusie in de praktijk': dialoog met
ervaringsdeskundigen
Donderdag 9 juni 2022 14u

LOCATIE Vrijzinnig centrum Mozaïek Kortrijk,
Overleiestraat 15A

INSCHRIJVEN via huisvandeMens Kortrijk -
056 25 27 51 - kortrijk@demens.nu

De locatie is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Wil je gebruik maken van een tolk Vlaamse Gebarentaal, ADL assistentie of een ringleiding? Of heb je andere vragen over toegankelijkheid en ondersteuning? Gelieve dit tijdig met ons te bespreken.

THEMAREEKS
rond
INCLUSIE, PARTICIPATIE EN
RECHTEN VAN
PERSONEN MET EEN
BEPERKING

Vertoning documentaire
'Defiant Lives' 29/4

Debat 'Ethiek en handicap' 15/5

'Inclusie in de praktijk': dialoog met
ervaringsdeskundigen 9/6

in VC Mozaïek Kortrijk

UPV VOORJAAR 2022 WAREGEM

Hoe kunnen we een klimaatcatastrofe vermijden?

DIRK HOLEMANS

DINSDAG 19 APRIL 20 UUR

In 1972 waarschuwde het eerste rapport van de zogenaamde Club van Rome reeds dat de wereldeconomie bezig was onze planeet en gezondheid te ondermijnen. Vijftig jaar later laten dikke IPCC-klimaatrapporten van de Verenigde Naties daarover geen wetenschappelijke twijfel meer overeind. Maar waar vroeger het streefdoel was een opwarming van meer dan 1,5° C te vermijden, alarmeert het jongste rapport meer en meer over onherstelbare kantelpunten waarop het klimaat op hol zou slaan en geen weg terug meer mogelijk is. Inmiddels lijkt de klimaatbeweging na Covid herboren. En met de overstromingen en de klachten van de wijn- en landbouwers komt de klimaatverandering wel tastbaar dichterbij. De vraag blijft echter of en hoe we een klimaatcatastrofe kunnen vermijden?

Op die vraag geeft Dirk Holemans antwoorden. Dirk Holemans is coördinator van Oikos. Deze denktank focust op economische modellen die mensen laten floreren binnen de grenzen van de planeet. Hij is tevens verbonden aan de onderzoeksgroep CRESC (Universiteit Antwerpen), waar hij onderzoek doet naar nieuwe burgerinitiatieven. Hij publiceerde o.m. *Vrijheid & Zekerheid* en *Het Ecologisch Kompas* en schrijft regelmatig in de media over actuele thema's als klimaat- en energiebeleid.

Oranje zaal, CC De Schakel, Waregem
7 euro, 15 euro voor reeks, HWW-leden gratis

Organisatie: Humanistisch Verbond Waregem en CC De Schakel i.s.m. de Stedelijke Bib en Standaard Boekhandel Waregem

Hoe zit het nu met het feminisme?

MET PROF. EM. MONIKA TRIEST (UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM)

DINSDAG 26 APRIL 20 UUR

De vrouwenbeweging is met de strijd van de suffragettes voor vrouwenkiesrecht al meer dan 100 jaar oud. Inmiddels ontstond in de jaren '60 een tweede feministische golf met o.m. de Dolle Mina's voor legale abortus, wettelijke gelijkheid en gelijk recht op arbeid. Inmiddels hebben de vrouwen stemrecht en zijn ze goed vertegenwoordigd op de arbeidsmarkt, alhoewel nog niet in alle (hogere) regionen. Maar de #MeToo beweging, de acties voor gendererkenning en gelijkheid, het ontstaan van *safe spaces* aan de ene kant en nieuw rechts tot Delphine Lecompte aan de andere kant maken duidelijk dat er nog altijd actiepunten zijn. Je kan je afvragen hoe het vandaag met het feminisme zit.

Op deze vraag geeft de *eminence grise* van het feminisme in de Lage Landen een antwoord vanuit historisch perspectief. Prof. Em. Monika Triest (Universiteit van Amsterdam) reisde na haar studies klassieke filologie aan UGent de wereld rond en behaalde haar doctoraat in onderwijskunde aan de Universiteit van Cincinnati. Ze legde zich daarna toe op multidisciplinair en intercultureel onderzoek naar de positie van vrouwen richtte de eerste cursussen Vrouwenstudies op in de VS in de jaren 1970. In Amsterdam bezette ze de eerste leerstoel vrouwenstudies eind de jaren 1980. Ze publiceerde o.m. *Wat zoudt gij zonder 't vrouwvolk zijn? Een geschiedenis van het feminisme in België*. In 2019 verscheen haar nieuwste boek: *Het andere Amerika – in de schaduw van Trump*.

Oranje zaal, CC De Schakel, Waregem
7 euro, 15 euro voor reeks, HWW-leden gratis

Organisatie: Humanistisch Verbond Waregem en CC De Schakel i.s.m. de Stedelijke Bib en Standaard Boekhandel Waregem

De

kerkenplannen

Kortrijk

Kortrijk geeft jaarlijks 1,1 miljoen uit aan exploitatievergoedingen voor de kerken. Er zijn zowat 2500 praktiserende gelovigen in de stad.

Hoeveel geeft de stad uit aan de vrijzinnige gemeenschap? Is mijn wedervraag. Niets, is het spontane antwoord van mevrouw Detavernier, schepen van kerkfabriek. Of toch; een kleine bijdrage. Maar de stad doet dit niet zomaar. Zij zijn decretaal verplicht om de rekeningen van de verschillende kerkfabrieken te betalen. En, let wel dit bedrag vermindert jaar per jaar. Bij aanvang van de kerkenplannen was de kostenpost voor de kerkfabrieken nog 1,7 miljoen. In die zin is er een eerste constante in de redenering van stad Kortrijk. Het kerkenplan is een besparingsplan.

Het kerkenplan kwam er na een concept nota van Minister Geert Bourgeois in 2011, die in Kortrijk in de praktijk werd gebracht in 2016. Kortrijk stelde toen een onafhankelijk architectenbureau aan dat een voorbereidende studie deed. Afhankelijk van de evolutie van die studie sprak men over het behoud van 6 tot 11 kerken. Een stadsnota voorspelde voorzichtig een halvering.

Bij aanvang waren er 23 kerken in Kortrijk. Ondertussen zijn er nog 18. Een tweede constante in de visie is dat het een traag maar stelselmatig proces is. Je kan de gedachten niet forceren. Je kan niet zomaar de sleutel van het kerkportaal omdraaien. Er komt heel wat meer bij kijken.

Eerst en vooral is er de bisschop, die

zijn fiat moet geven om een kerk te ontwijden. Doet hij dat niet dan blijft de kerk kerk. Punt. Er is dus overleg en overreding nodig. Een radicale sluiting kan; zoals bijvoorbeeld de Sint Rochus kerk in de Doornikse wijk is ontwijden en verkocht aan een privépersoon die er een kunstgalerie wil inrichten. Ook de Damiaankerk is verkocht aan Poverello. In Bissegem is de kerk Mariadorp verkocht aan de Evangelische gemeenschap. Ook Sint Paulus op de Lange Munte en de Fatima kerk aan het stadion van KVK hebben een volledig andere bestemming gekregen.

Trouwens, een kerk sluiten zonder er een herbestemming aan te geven is een slecht idee, weet schepen Detavernier. Dan sta je met een leeg gebouw dat alleen maar kosten op levert. Mevrouw Detavernier is ook een

grote pleitbezorger om het sluiten of herbestemmen van kerken niet als een dossier op zich te beschouwen, maar te kaderen in een groter geheel van stadsplanning. Een perfect voorbeeld is de centrale kerk in Bissegem (Audomarus) die niet alléén een herbestemming krijgt waar de bibliotheek, de academie en het wijkcentrum hun plaats krijgen naast liturgische activiteiten. Deze wijziging maakt ook plaats voor andere activiteiten waardoor het mogelijk wordt om het hele dorpscentrum heraan te leggen en veiliger te maken. Ook de Kerk in Aalbeke krijgt een nevenbestemming voor bibliotheek en academie. Voor de aanpassingen in Bissegem trok stad Kortrijk 3,3 miljoen uit, voor Aalbeke 2,2 miljoen.

Een ander voorbeeld is de O.L. Vrouwekerk in het centrum, die een ruime culturele functie krijgt in het verlengde van het 1302 museum. In de zijbeuk van de kerk zal een constante projectie van sfeerbeelden over de guldensporenslag te zien zijn en die een evocatie bieden van de slag bij de Groeningekouter.

Voor de Pius X kerk en de kerk op Heule watermolen is er de wens om samen te werken met de plaatselijke aanpalende school. Dit gebeurt nu op een soort vrijwillige basis. Er zijn echter wat moeilijkheden om die samenwerking te verankeren. De school moet eerst eigenaar of huurder zijn van een kerkgebouw om het subsidiemechanisme in gang te zetten voor verbouwing en/of aanpassingswerken. En zelfs mocht dit slagen dan is er nog een ruime periode voor de subsidies binnen komen.

In de Sint Corneliuskerk in Kooigem is een mogelijkheid voorzien om er een fietskerk te maken, al zegt het plaatselijk kerkbestuur dat zij dat niet zelf kan organiseren. Stad kijkt uit naar initiatiefnemers.

De Sint Elooiskerk op Overleie, Sint Michiel, SintMaarten en de Eutropiuskerk in Heule blijven houden aan hun pastorale onafhankelijkheid. Al zijn samenwerkingen met jeugd en eventuele culturele optredens mogelijk.

Menen

Volgens schepen Griet Van Ryckeghem heeft het kerkenplan een doorstart

Schepen Kelly Detavernier Kortrijk

Schepen Griet Van Ryckeghem Menen

Schepen Kathleen Duchi Harelbeke

gemaakt sedert het aanstellen van de nieuwe bewindsploeg na de verkiezingen. Vanaf 2015 waren er goede bedoelingen maar die kwamen niet van de grond omdat er geen basis voor compromis was. In 2019 werd een kerkenplan afgerond.

De voornaamste verwezenlijking hiervan is de sint Franciscuskerk die eigendom is van stad Menen. Die werd na gesprekken met de kerkraad en het bisdom ontwaard en herbestemd. Nu is het een sociaal culturele ontmoetingsplaats. Er vonden al verschillende activiteiten plaats, zoals een

DE UITDAGINGEN BIJ HET ONTWIJDEN VAN KERKEN...

tentoonstelling van Willem Vermandere. Toneelvereniging en muziekgroep repeteert er. Een architect werd aangesteld en die is nu zijn plan aan het afronden zodat met de renovatie kan gestart worden. Dit betekent dat er nog slechts één kerk is voor het centrum van Menen.

De Dekenale Sint Fedastuskerk in het centrum, de Sint Niklaaskerk in Rekkem en de Sint Bavokerk in Lauwe zijn hoofdkerken en zullen hun religieuze functie volledig blijven behouden. Vanuit het stadsbeleid is geen intentie om hier iets aan te veranderen. Wel zullen er beperkt wereldse activiteiten doorgaan zoals een kooroptreden of een passende tentoonstelling.

Een gedeeltelijke herbestemming is er voor de Verrijzeniskerk in Lauwe, die onderdak biedt aan de harmonie. Ook de Maagd der Armen kerk op de wijk het paradijs wordt gedeeltelijk her

bestemd en zal de plaatselijke wijkwerking herbergen.

De Koekuit kerk is van oudsher een buitenbeentje en wordt door het wijkcomité bestuurd. Zij hadden geen kerkenplan nodig om hun gemengde werking in te voeren.

Voor de Sint Jozefskerk in de barakken is een aanbod van een privéondernemer, maar dit is nog in embryonale fase en kan nog alle kanten uit. Zowel verkoop als samenwerking tussen privé en de kerk is mogelijk.

Voor de Sint Janskerk op 'Ons Dorp' moet schepen Van Ryckeghem voorlopig het antwoord schuldig blijven.

In een aantal verschillende scholen is een stille hervorming doorgevoerd en werden bijbehorende kapellen ingeschakeld in de schoolwerking en omgevormd tot aula of turnzaal.

In tegenstelling tot wat in vele andere steden beweerd wordt vindt de schepen niet dat het kerkenplan een besparingsplan moet zijn. Tenzij de kerken kunnen verkocht worden is er altijd een kost voor de stad. Ofwel neem je ze in eigen beheer, ofwel heb je de verplichte onderhoudskosten.

Voor de toekomst lijkt het volgens mevrouw Van Ryckeghem onvermijdelijk dat er minder kerken zullen zijn in groot Menen. Het beleid zal geduldig stimuleren, maar de tijd zal zijn werk doen. Het aantal priesters blijft verminderen. De vrijwilligers zijn bejaard en zullen wegvallen. Ook de financiële uitdagingen voor de toekomst zijn enorm. Er zullen dus onherroepelijk keuzes moeten gemaakt worden. Het herbestemmen van de Sint Franciscuskerk zou een voorbeeld kunnen zijn en als een soort pilootproject dienen voor toekomstige evoluties.

Harelbeke
info@vcdegeus
www.vcdegeus.be

Stad Menen geeft een huursubsidie, een onderhoudstoelage en een jaarsubsidie aan het plaatselijk vrijzinnig centrum “De Bezatse”

Harelbeke

Harelbeke telt momenteel nog 6 kerken: St Salvator (Centrum), St Rita (Zandberg), St Jozef (Eiland), St Petrus (Hulste), St Augustinus (Stasegem) en St Amandus (Bavikhove). Vijf van deze kerken zijn stadseigendom. Enkel de kerk in Stasegem is eigendom van de Kerkfabriek St Augustinus. Alle kerken staan op de inventaris Onroerend Erfgoed. De kerk in het centrum (St Salvator) en de kerk op de Zandberg (St Rita) zijn zelfs geklasseerd als monument.

Er is een ‘Kerkenbeleidsplan 2018-2024’ van het Centraal Kerkbestuur (CKB): het kerkenbeleidsplan is een eerder behoudsgezind toekomstbeeld waarbij het CKB qua kerken vooral op “valorisatie” (=behoud van huidige functies mét beperkte en passend nevengebruik) inzette. Het KBP is een essentieel document ivf subsidie(aanvraag)dossiers. Het Bisdom keurde dit plan voor Harelbeke goed op 18.04.2018 en de raad op 18.06.2018. Pastorieën komen hierin bijna niet aan bod. Harelbeke heeft 5 pastorieën in eigendom en 1 pastorie is eigendom van de kerkfabriek St Amandus Bavikhove. Van de 5 pastorieën in eigendom zijn er reeds 2 vrijgegeven: de pastorie op de Zandberg (St Rita) en die in Hulste (St Petrus).

Er is momenteel 1 residerende pastoor in Harelbeke. Die woont in de pastorie te Stasegem. De andere pastorieën zijn onbewoond of worden (gedeeltelijk) verhuurd. Ondertussen werkte het stadsbestuur aan een pastorie-plan/visie teneinde per gebouw een stand van zaken en een antwoord te hebben op openstaande vragen naar toekomstig en mogelijk (her)bestemming/gebruik. Op basis van dit plan wenst het schepencollege sluitende beslissingen te kunnen nemen over deze stadsgebouwen.

Er zijn ook 3 haalbaarheidsstudies uitgevoerd voor de kerk St Petrus, de kerk St Jozef en de kerk St Amandus. Dit waren stuk voor stuk zeer interessante studies. Het is nog even afwachten wat

er geconcretiseerd wordt

Ten slotte nog enkele financiële cijfers: er is een toegestane werkingssubsidie van 319.050 euro en een investerings-subsidie van 75.758 euro voor 2022.

Voorlopig conclusie

Nadat zowat 10 jaar geleden de aftrap werd gegeven om de steden te verplichten tot de opmaak van een kerkenplan maken wij enkele voorlopige conclusies

1. Het aantal kerken vermindert, hoewel dit op traag tempo gaat. Dit is een algemene conclusie over de voorbije periode. Er was veel wantrouwen, veel onwetendheid ook, gemeenten wisten niet direct hoe ze dit zouden aanpakken. Sommige kerkfabrieken kozen voor de vlucht vooruit en dienden hun eigen kerkenplan in (Harelbeke). Bij anderen stokte het overleg voor jaren vooraleer er iets kon om de zaken te bewegen (Menen). In Kortrijk stelde men een heus architectenbureau aan als sturende coördinator.
2. Er is een duidelijk toegenomen dubbel gebruik van de kerken. In zowat iedere stad en gemeente werden de kerken door het plaatselijk bestuur aangemaand om het wereldse binnen te laten. Cultuur en verenigingsleven hebben hier het meeste baat terwijl de kerkbesturen wellicht redeneren dat de weg naar het altaar kan lopen via een repetitie van de plaatselijke harmonie.
3. De evolutie van minder kerken en gemengd gebruik van de kerken zal zich verderzetten. Het plaatselijk beleid zal dit stimuleren, maar vooral de bloedarmoede binnen de kerkelijke organisatie zal leiden tot afbouw. Er zijn nu al weinig bedienaars van de katholieke eredienst en het aantal zal verder afnemen.
4. Dit zal niet beletten dat er nog altijd veel geld naar kerkgebouwen zal gaan. Dit geld zal echter meer de gemeenschap ten goede komen dan de kerkfabriek.
5. De vrijzinnige gemeenschap heeft in deze evolutie geen enkele rol gespeeld.

* * *

MARIEKE EGGERMONT

1 MEI 10U45

“Marieke Eggermont heeft Tiegem als geboorteplaats en woont nu al lange tijd in Gent. Zij volgde les aan de academie van Kortrijk en Gent en was werkzaam als regie-assistente voor het Gentse theaterhuis Victoria.

Professioneel werkt zij aan verandingsprocessen die gericht zijn op gelijkwaardige inzet in diverse werkomgevingen. Over haar artistieke werk zegt zij : ‘Mijn artistiek werk is geschreven en getekend en dikwijls gecombineerd. Ik haal mijn inspiratie uit eigen indrukken of ik maak een reeks zoals recent 1875-1975 (associaties bij 100 kunstenaars die in die periode hun geboortjaar hebben).

Gedichten wisselen af met korte teksten, nooit lang. Ik werk klein en varieer, meer dan met technieken, met grondstoffen. Ik combineer aquarel met potloden, met kaarsvet, types papier, zelf samengestelde verf van kruiden, textiel of badkamergerie,... Het kan van alles zijn. Verder zijn scheuren, gaten en lagen ook typisch voor mijn werk. Ik ben van fouten gaan houden.’

Wat had je gedacht?

Poen

Poen, of wat hier te lande vooral door oude mannetjes als ik *kluten* of *spijkers* of nog *mul* wordt genoemd, het is niet enkel een geregeld weerkerend gespreksonderwerp maar ook een voortdurende bron van bezorgdheid. Mensen maken er zich zorgen over. Kom ik wel rond op het einde van de maand? Zullen we een woning kunnen kopen? Krijgen we wel een pensioen waarvan we behoorlijk kunnen leven? Vul zelf maar aan, dat soort vragen rijzen bij iedereen wel op. Om maar niet te spreken over prangende kwestie of je wel de juiste smartphone, het goede merkkleedij of de gewenste reis zal kunnen betalen, laat staan de nieuwe badkamer of de keuken waar je elke dag over hoort, leest of naar kijkt.

Is dat alles wat ik deze keer te melden heb, zult u zich allicht afvragen. Wel, neen. Dat laatste rijtje bezorgdheden

wijst naar mijn mening al op een evolutie in het belang dat aan geld wordt gehecht en waarvan de hierna aan bod komen. Sedert de tijd dat de mens landbouwer werd en volgens sommigen zelfs al eerder volstond de ruihandel niet meer om de waarde van goederen vast te stellen en werden zeeschelpen, glanzende stenen, vee en ook zilver en goud als standaard gebruikt. Die edele metalen hadden als voordeel dat ze gemakkelijker konden worden verdeeld, verzameld, geteld en vervoerd, maar ook overal herkend. En wie macht had, eigende zich het recht toe om veel van dat ruilmiddel te verzamelen verzette er bij wijze van bevestiging van die macht een soort herkenningsteken op, zo werden die stukken metaalgeld. Dit is geen historische verhandeling en dus is dit een vereenvoudigde versie van wat er gebeurde. Het legt wel uit dat geld en macht nauw verbonden zijn.

Geld is nodig om in een georganiseerde samenleving te kunnen leven, dat staat vast. Hoewel bijvoorbeeld in West-Europa tot ver in de middeleeuwen een groot deel van de rurale bevolking nauwelijks geld had. Men kweekte zelf wat men nodig had, droeg een deel van de opbrengst af aan de feodale heer en wat men niet zelf kon maken, werd vaak via ruil van naburige mensen verkregen. Geld kwam vooral voor in de steden en werd elders door ambulante handelaars verspreid. Geld had en gaf aanzien, maar aanzien werd veel meer door sociale status en stand bepaald. Dat gold zowel in gerechtszaken, in fiscaal regime, in politieke vertegenwoordiging als in allerlei rechten als jacht, grondbezit, erfrecht en zo; meer. Geld had ook een kwalijke reputatie en geldhandel was ook om religieuze redenen verboden, behalve aan niet-christenen zoals Joden en Lombarden. Geld op

Auteur:
Dirk De Meester

zichzelf, als doel in het leven, was geen behatenswaardig vooruitzicht.

In de steden en naarmate de moderne tijden vorderden, ook op het platteland, zeker na de industriële revolutie, kreeg het verwerven van geld steeds meer aanzien en verving rijkdom steeds meer de sociale stand als eerbiedwaardige eigenschap. Niet dat er ook in andere tijden en elders in de wereld geen rol was weggelegd voor geld en edele metalen als ruilmiddelen, maar het verwerven ervan was vooral een middel om andere doeleinden te bereiken, zoals het voeren van oorlogen, het bouwen van monumenten, het verwerven van gronden, het uitbreiden van een handelszaak, het verzorgen van minderbedeelden en meer van die op zichzelf al dan niet waardevolle strevingen.

Sommige andere samenlevingen hebben vaak goud anders beschouwd dan als een statussymbool of een machtsmiddel. Er wordt beschreven dat de Azteken argeloos hun verzameling gouden sieraden aan de Spanjaarden lieten zien, al wordt die hypothese door anderen in twijfel getrokken. Ze beschouwden goud als mooi, gouden vaatwerk als aangenaam, maar hechtten er verder geen speciale pecuniaire waarde aan. In onze ogen vermakelijk is de gewoonte van een Namibisch volk, waarvan de naam me nu even ontschiet, om goudstof gemengd met boter als huidverf te gebruiken, dat geeft een mooie letterlijk goudgele kleur, het heeft een esthetische en wellicht rituele waarde, maar op zichzelf is dat goud waardeloos. Ook in samenlevingen waar goud of zijn equivalent geld wel een intrinsieke waarde heeft, wordt die vaak gerelativeerd. Bekend is de zinsnede uit het lied van Wim Sonneveld "Je hoort

vaak zeggen dat geluk niet zo te koop is/ Maar geld doet wonderen en vooral als 't een hoop is". Geld is hier nuttig om het leven aangenaam te maken, maar op zichzelf betekent het niets. Daar is ook de Chinese gewoonte om bijvoorbeeld bij het huwelijk van een kind geld onder de toeschouwers uit te strooien, ze kunnen ermee delen in de gelukkige gebeurtenis, sterker nog wordt er zelfs nep geld gebruikt, want geld is relatief. Geld helpt om geluk te spreiden, zoals ook in de Spaanse gelukwens en heildronkspreuk "Salud y peseta's" wordt gesuggereerd maar het brengt geen automatisch geluk.

Samenvattend kunnen we dus stellen dat, tot voor kort goud, geld of rijkdom als nuttig, aangenaam en een middel om dingen mee te doen werd beschouwd. En nu kom ik tot de aanleiding tot dit stukje. Onlangs moest ik in het radioprogramma "Touché" twee uur lang de lofzang over het nastreven van verzamelen van geld door ene Charlotte van Brabander aanhoren. Deze jonge criminologe verkondigt het geloof in de heilzame uitwerking die het ongebreideld beoefenen van beleggen op de beurs op het menselijk geluk heeft. Ze stelt dat wie zoals zij op jonge leeftijd hardnekkig op de beurs gaat beleggen tegen zijn of haar vijftiengste "binnen is" en dat dan de vrijheid begint om te doen wat je wil. Zoals bij alle heilsboodschappen worden ook hier enkele vervelende zijaspecten uit het oog verloren, zoals het feit dat beleggen ondanks alle theorieën en opleidingen gewoon gokken is. Ook deze Charlotte heeft daarover een boek geschreven en geeft daarover peperdure lessen, alvast bezigheden die een zekerder inkomen opleveren dan beleggen. Daarin wil ze aantonen dat je dat gegok kan aanleren en dat het eeuwige geluk en de vrijheid je daardoor

toelachen. Iets verder in het gesprek bleek dan weer dat ze niet alleen op de beurs gokt, maar ook online pokert, volgens haar is ook dit notoire gokspel geen gokken, maar een kundigheid die je kan leren. Mij is niet duidelijk waarom iemand die welhaast wetenschappelijk belegt en pokert, voor een nettoloontje van 2.600 euro dag na dat in een human-resourcesonderneming werkt, iets wat ze zelf toegeeft.

Ik vrees dat dit soort fenomenen past in een evolutie naar een samenleving waar geld, zoals het gouden kalf en de Mammon uit de bijbel, een op zichzelf staande en alles beheersende rol speelt, los van wat het voor het menselijk welzijn kan betekenen, waarin in tegendeel ervan met menselijk welzijn wordt gelijkgesteld. Lessen financiële kennis in de middelbare school zie ik ongaarne opduiken, geschiedenis en filosofie moeten ervoor sneuvelen, kunst en literatuur zijn al ver te zoeken. Banken en zeker online banken en ondernemingen die zelfs geen banken zijn, slaan ons om de oren met allerlei ondoorzichtige formules om geld te verdienen. Vrijwel alle politieke partijen zien wel wat in een zogenaamde derde pensioenpijler, die eigenlijk neerkomt op beleggen op de beurs.

Ik weet het, ik word oud en sommigen zullen zeggen dat ik niet meer mee ben met de tijd.

Alleen kan ik de eerste en de tweede oliecrisis niet uit mijn hoofd zetten, de energiecrisis, de verschillende beurskrachs en al de financiële ellende die door beurs-speculatie werden veroorzaakt of verergerd.

Maar dat belet mijn slaap niet. Voor de tijd die mij nog rest.

* * *

ORGANISATIE

TIJDSTIP

ACTIVITEIT

PLAATS

Activiteitenkalender

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
KUNSTKRING DE GEUS	MEI	Vernissage tentoonstelling Marieke Eggermont, tekeningen	DE GEUS
HV KORTRIJK	ZONDAG 01/06/2022 OM 10.45 U	"Samenspraak", licht filosofische babbel. Inschrijven via hv.kortrijk@proximus.be	MOZAÏEK
HV KORTRIJK	DIENSDAG 05/06/2022 OM 19.30 U	Vernissage tentoonstelling "KWER, 2021 in 50 cartoons"	MOZAÏEK
HV KORTRIJK	VRIJDAG 06/06/2022 OM 19.00 U	Tentoonstelling "KWER, 2021 in 50 cartoons". Werken van Kevin Werbrouck.	MOZAÏEK
HV KORTRIJK, MOZAÏEK	WE 06-08/06/2022	Ma'Blues ontmoetingsmoment rond Blues en Soul met Rianto Delrue Fernand Zeste. Reserveren via mablues@proximus.be	MOZAÏEK
MENS EN WETENSCHAP, HV KORTRIJK, MOZAÏEK	ZONDAG 08/06/2022 OM 18.00 U	Dinsdagmiddaglezing: 'open grenzen' met Stijn Bruers	MOZAÏEK
HV KORTRIJK	DINSDAG 10/06/2022 OM 14.30 U	Tentoonstelling "KWER, 2021 in 50 cartoons". Werken van Kevin Werbrouck.	MOZAÏEK
HVDM KORTRIJK, GRIP	WE 13-15/06/2022	Project "Inclusieve kijk op handicap." 2/3: 'In dialoog over ethiek en handicap' met vraagstelling.	MOZAÏEK
HV KORTRIJK	ZONDAG 15/06/2022 OM 10.30 U	'Ik ben Ahmad', het verhaal en het boek van een Afghaanse vluchteling. Inschrijven via hv.kortrijk@proximus.be of 0486/312897.	MOZAÏEK
MOZAÏEK	DONDERDAG 19/06/2022 OM 19.30 U	Jazz op Zondag met Superior Dance Band	MOZAÏEK
HV KORTRIJK	ZONDAG 29/06/2022 OM 19.00 U		MOZAÏEK
HV KORTRIJK	JUNI	"Samenspraak", licht filosofische babbel. Inschrijven via hv.kortrijk@proximus.be	MOZAÏEK
FOTOCUB GROENINGHE	DONDERDAG 2/06/2022 OM 19.30 U	Fototentoonstelling club Groeninghe	MOZAÏEK
OVV AVELGEM	WE 03-06/06/2022	Avonturentocht in de namiddag en avondspel voor de gevierde kinderen	SPIKKERELLE
OVV AVELGEM	ZATERDAG 04/06/2022	Lentefeest en Feest vrijzinnige jeugd met huldiging en receptie.	SPIKKERELLE
HVDM KORTRIJK, GRIP	ZONDAG 05/06/2022	Inclusieve kijk op handicap. 3/3: 'Inclusie in de praktijk, dialoog met ervaringsdeskundigen'	MOZAÏEK
WF WAREGEM	DONDERDAG 09/06/2022 OM 14.00 U	Fototentoonstelling Carlos Dekeyre	POINCARÉ
WF WAREGEM	ZON 05/06 -19/06 OM 13.00 U	'De geschiedenis van de trompet', voordracht door Rik Ghesquièrre	POINCARÉ
HV KORTRIJK, MOZAÏEK	ZATERDAG 11/06/2022 OM 20.00 U	Ma'Blues ontmoetingsmoment rond Blues en Soul met Barius Hopeless Band met Pierre Haezaert. Reserveren via mablues@proximus.be	MOZAÏEK
MENS EN WETENSCHAP, HV KORTRIJK, MOZAÏEK	ZONDAG 12/06/2022 OM 18.00 U	Dinsdagmiddaglezing: "Klimaatverandering" met Dirk Verschuere	MOZAÏEK
MOZAÏEK	DINSDAG 14/06/2022 OM 14.30 U	Jazz op Zondag met Superior Dance Band	MOZAÏEK
MOZAÏEK	ZONDAG 26/06/2022 OM 19.00 U		MOZAÏEK

AUGUSTUS

WOENSDAG 31/08/2022 OM 19.00 U
Info- en planningsavond vrijwilligers Plantjesweekend Kom op tegen Kanker

SEPTEMBER

ZONDAG 04/09/2022
Natuurwandeling. Verdere info volgt.

ZONDAG 04/09/2022 OM 10.45 U
Vernissage tentoonstelling Marleen Vanlierde - Schilderijen

ZONDAG 11/09/2022 OM 18.00 U
Ma'Blues ontmoetingsmoment rond Blues en Soul. Reserveren via mablues@proximus.be

MOZAÏEK EN KOTK	WE 16-18/09/2022	Plantjesweekend Kom op tegen Kanker	KORTRIJK
HVDM KORTRIJK	DINSDAG 20/09/2022 OM 19.30	'Help, een tiener in huis' door Heidi Deboosere	MOZAÏEK
MOZAÏEK	ZONDAG 25/09/2022 OM 19.00 U	Jazz op Zondag met Superior Dance Band	MOZAÏEK
OKTOBER			
KUNSTKRING DE GEUS	ZONDAG 02/10/2022 OM 10.45 U	Vernissage tentoonstelling Claude Baert – Schilderijen	DE GEUS
HVDM KORTRIJK	DINSDAG 13/10/2022 OM 19.30	'Rust in je huis, ruimte in je hoofd' een lezing Nele Colle	MOZAÏEK
NOVEMBER			
KUNSTKRING DE GEUS	ZONDAG 03/11/2022 OM 10.45 U	Vernissage tentoonstelling Martine Depypere – schilderijen	DE GEUS
DE GEUS	DONDERDAG 10/11/2022	Geuskeskwis	DE GEUS
MOZAÏEK EN DE KORTRIJKSE VRIJZINNIGE VERENIGINGEN	VRIJDAG 18/11/2022	"20 jaar Mozaïek", feest van Vrijzinnig Kortrijk met 'de noenkels'	MOZAÏEK
DECEMBER			
ANTIPODE	VRIJDAG 02/12/2022 OM 20.00 U	Reiscafé. Thema 'Eilanden'	MOZAÏEK
POLYFINARIO	ZATERDAG 03/12/2022 OM 18.00 U	De 21e polyquiz van Polyfinario – NIEUWE DATUM !!!	MOZAÏEK
HUIS VAN DE MENS KORTRIJK	ZONDAG 11/12/2022	Wereldlichtjesdag	MOZAÏEK
HVDM KORTRIJK	WOENSDAG 14/12/2022 OM 19.30	Lezing 'Wijs, grijs en puber' door Jean Paul Van Bendegem	MOZAÏEK

Wil je maandelijks info via de nieuwsbrief van de vrijzinnige centra teken dan in op
 -> www.debezatse.be
 -> www.vcmozaiek.be
 -> www.vcdegeus.be

De Geus
 Koning Leopold III-plein 71
 8530 Harelbeke
info@vcdegeus.be
www.vcdegeus.be
 Zondag van 10.00u tot 13.00u
 elke donderdag om 19.00u PingPong

VC Mozaïek
 Overleestraat 15a
 8500 Kortrijk
 056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
info@vcmozaiek.be

De Bezatse
 Vaubanstraat 8b
 8930 Menen
 056 51 90 70
vcdebezatse@gmail.com
www.debezatse.be

VC Poincaré
 Stormestraat 131/18
 8790 Waregem
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
 Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé
 1ste en 3de vrijdag van de maand jongerenpraatcafé

OVM-Avelgem
 Achterhoek 17
 8581 Waarmaarde
 056/64.64.39
ovm.avelgem@scarlet.be
www.ovm-avelgem.be

De ellende van de oorlog

maar toch optimisme op lange termijn

Het is niet uitzonderlijk dat ik als gekend marxist, socialist en vrijzinnige de vraag krijg: awel, wat zegt ge nu over de situatie, twee communistische landen die mekaar als aartsvijanden te keer gaan? Wat kunnen we daaraan doen?

Nee, simpel is het niet. Natuurlijk is er het gemakkelijkste argument: communistische landen zijn geen van beiden. Het is niet omdat Oekraïne één van de eerste regio's was die zich in 1917 vervelde tot een volksrepubliek, en in 1922 deel werd van de Unie der Socialistische Soviet-republieken, dat beide oorlogvoerende partijen nog iets met marxisme en socialisme te maken hebben. Het is

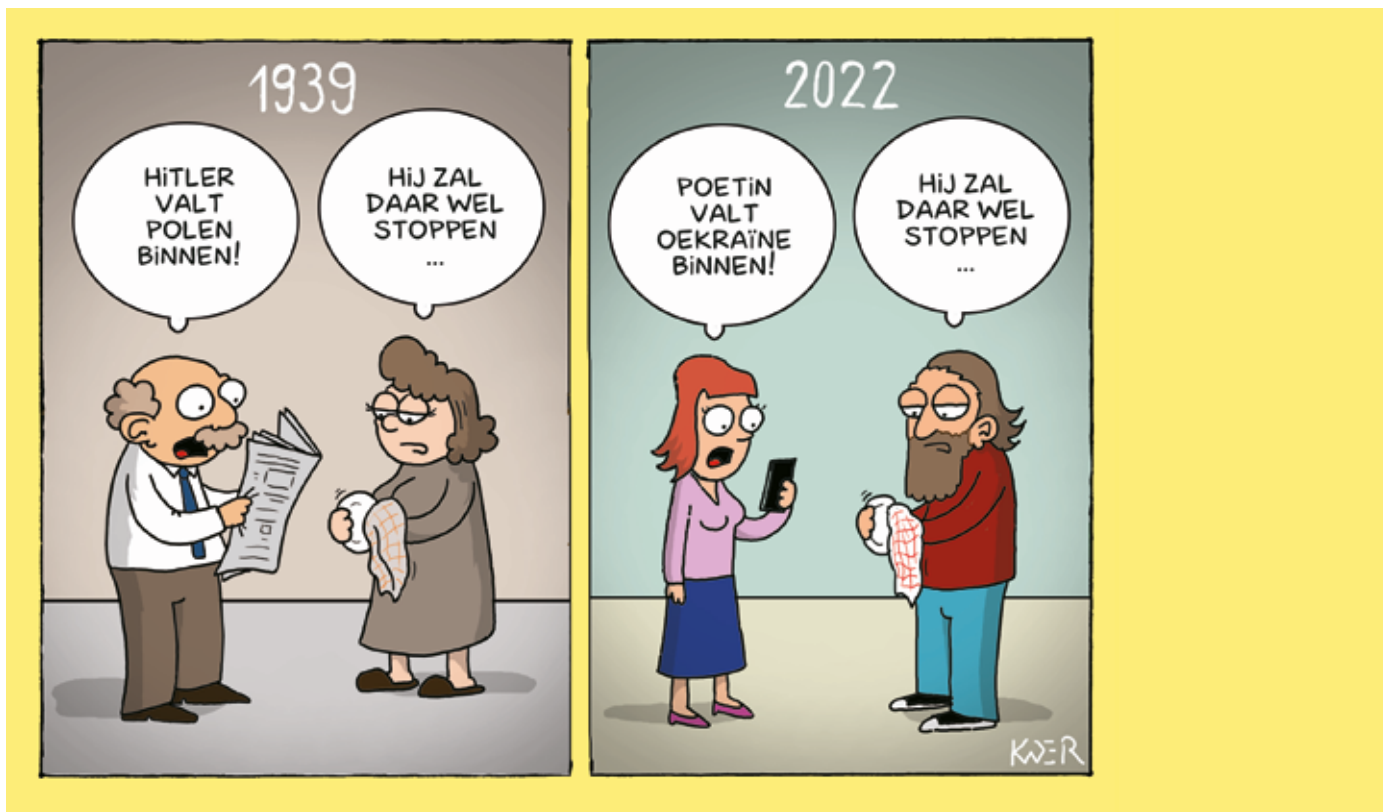
ook niet omdat het geen socialistische landen betreft dat de slachtoffers, de gewone mensen niet moeten geholpen worden. Vluchtelingen zijn vluchtelingen, om het even of het nu Afghanen zijn of Syriërs, Somaliërs of Oekraïners zijn. Het is tenslotte ook niet omdat we bereid zijn de vluchtelingen en andere slachtoffers te helpen dat we niet moeten nadenken over meer fundamentele oplossingen...

Ik ben van oordeel dat om deze oorlog te doen stoppen, en om wederuitgaven ervan in de toekomst te verhinderen, een zeer brede en volkse vredesbeweging nodig is, hier, in alle betrokken landen en ook elders. Een beweging zoals er zich in de jaren voor de eerste wereldoorlog één ontwikkelde, maar jammer genoeg nergens sterk genoeg om de volksvertegenwoordigers de oorlogskredieten te doen wegstemmen. Zelfs

al kostte dat het leven aan één van de belangrijkste socialistische voormannen, de stichter van l'Humanité, de vredesmilitant Jean Jaurès, op 31.07.1914. Vier dagen later viel het Duitse leger België binnen. Partijen, vakbonden, democratische organisaties, allen moeten zich mobiliseren om aan de politieke, militaire en economische krachten de vrede op te leggen.

Vredespetities, vredesbetogingen en andere acties, allemaal goed en wel, maar achter welke slogans? Onder welke spandoeken, op welk programma?

Op 25 juni 1945 ondertekenden de 51 stichtende leden van de Verenigde Naties wat men noemt: het Handvest van de Verenigde Naties. Men kan het beschouwen als het stichtingsdocument van de Verenigde Naties. Het bewustzijn dat een oorlog zoals Europa en de

wereld er al twee gekend hadden, met tientallen miljoenen doden, onnoemlijk veel leed en miserie voor de mensheid, had geleid tot een algemeen aanvaard soort huishoudelijk reglement om de vrede tussen de landen te bewaren. Na 1945 tekenden bijna alle bestaande landen dit document, nu een kleine 200. (Merkwaardig, Vaticaanstad, waar de katholieke paus regeert, ondertekende dit handvest niet).

Globaal gezien pleit het Handvest ervoor om multilateralisme (overleg tussen meerdere landen) en diplomatie te gebruiken in plaats van geweld, wanneer men vindt dat andere VN-leden de regels van de VN overtreden. Hierna geef ik enkele van de belangrijkste artikels. Iedereen kan vaststellen dat dit reglement niet altijd meer nageleefd wordt, maar vervangen door het recht van de sterkste. Dat is zo overduidelijk dat in 2019 door een groep progressieve landen voorgesteld werd een "Groep van vrienden ter verdediging van het VN-Handvest" op te richten. Ieder land zou dit Handvest moeten naleven en verdedigen.

Hoofdstuk VI. VREEDZAME REGELING VAN GESCHILLEN.

Artikel 33: zegt: als er een conflict dreigt, moeten betrokken partijen

alle vreedzame middelen mobiliseren om tot een overeenkomst te komen.

"De partijen bij een geschil waarvan het voortbestaan de handhaving van de internationale vrede en veiligheid in gevaar dreite brengen, dienen daarvoor allereerst een oplossing te zoeken door onderhandelingen, feitenonderzoek, bemiddeling, conciliatie, arbitrage, een rechterlijke beslissing, het doen van een beroep op regionale organen of akkoorden, of andere vreedzame middelen naar hun eigen keuze."

Artikel 41 zegt: de Verenigde naties kunnen in geval van dreigend gewelddadig conflict zelf tussen komen om oorlog te verhinderen:

"De Veiligheidsraad kan besluiten welke maatregelen waaraan geen wapengeweld te pas komt, dienen te worden genomen om zijn besluiten ten uitvoer te brengen en kan de Leden van de Verenigde Naties oproepen om deze maatregelen toe te passen. Deze kunnen omvatten het volledig of gedeeltelijk verbreken van de economische betrekkingen, alsmede van de spoor-, zee-, lucht-, post-, telegraaf- en radioverbindingen en van andere verbindingen, en het afbreken van diplomatieke betrekkingen."

Artikel 42 zegt: als dat allemaal niet

helpt, kan de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties de betrokken partijen dwingen:

"Mocht de Veiligheidsraad van oordeel zijn dat de in artikel 41 bedoelde maatregelen onvoldoende zouden zijn of dat zij onvoldoende zijn gebleken, dan kan hij overgaan tot zulk optreden door middel van lucht-, zee- of landstrijdkrachten als nodig is voor de handhaving of het herstel van de internationale vrede en veiligheid. Zulk optreden kan omvatten demonstraties, blokkades en andere operaties door lucht-, zee- of landstrijdkrachten van Leden van de Verenigde Naties."

En tenslotte: het handvest zegt ook heel duidelijk: "Niets in dit Handvest zal de Verenigde Naties het recht geven tussenbeide te komen in zaken, die in wezen binnen de uitsluitende bevoegdheid van enige Staat vallen." Binnenlandse aangelegenheden vallen dus in geen geval onder de bevoegdheden van de Verenigde Naties.

Dit reglement sluit agressie en oorlog uit, maar evenzeer eenzijdige beslissingen om één van de betrokken landen te sanctioneren of te steunen.

Het digitale zwarte gat

In de epiloog van de roman “De testamenten” verwijst Margareth Atwood naar een “digitaal zwart gat” waarbij veel digitale gegevens in een land verloren zijn gegaan. Digitale gegevens zijn vluchtig en afhankelijk van de beschikbaarheid van digitale apparatuur en software. Kleitabletten, rotstekeningen, perkamenten, boeken trotseerden eeuwen. Digitale opslagmiddelen zoals ponsbanden, floppy’s, cd’s, dvd’s, ... en software hebben een beperkte levensduur. Wacht toekomstige historici en andere menswetenschappers ook dergelijke zwarte vlek als ze later iets willen leren of uitdiepen over de huidige generaties? Kan men over een eeuw nog onze digitale media lezen? Met welke gehavende bril zullen ze in de toekomst naar onze samenleving kunnen kijken?

Een theocratische dictatuur

Het is wenselijk citaten in hun context

te duiden. De roman “De testamenten” is eigenlijk een aanvulling bij de dystopische roman “Het verhaal van de dienstmaagd”. Die roman schetst een beeld waarbij de liberale democratie van de Verenigde Staten plaats heeft gemaakt voor een rechtlijnige theocratische dictatuur, de republiek Gilead genaamd. Vruchtbare vrouwen worden in een soort Rode-Garde-heropvoedingskamp gevangen genomen en er gehersenspoeld tot dienstmaagden. Tante Lydia probeert er zowel listig als met verbaal en fysiek geweld het moreel van de vrouwen te breken. De vrouwen, die zich niet laten onderwerpen, zullen later wegwijnen in een strafkamp; de anderen worden aan een man uit de elite overgemaakt, die ze bij elke eisprong, in het bijzijn van zijn eigen vrouw, ritueel gaat verkrachten. In de epiloog van “De testamenten” verhaalt de schrijfster

over een wetenschappelijk congres dat vele jaren later de gebeurtenissen in de republiek Gilead gaat analyseren en bespreken. Het citaat bevindt zich in die context: *“Het Digitale Zwarte Gat van de eenentwintigste eeuw waarin zo veel informatie is verdwenen, als gevolg van het hoge tempo waarin de opgeslagen data verouderde — en tel daarbij op de sabotage van een groot aantal serverfarms en bibliotheken door agenten uit Gilead met als doel alle gegevens te vernietigen die conflicteerden met die van henzelf, plus het wijdverbreide verzet tegen de repressieve digitale controle in veel landen — heeft tot gevolg gehad dat een groot deel van de Gileadse overblijfselen niet meer exact te dateren is.”*

Het manipuleren van gegevens

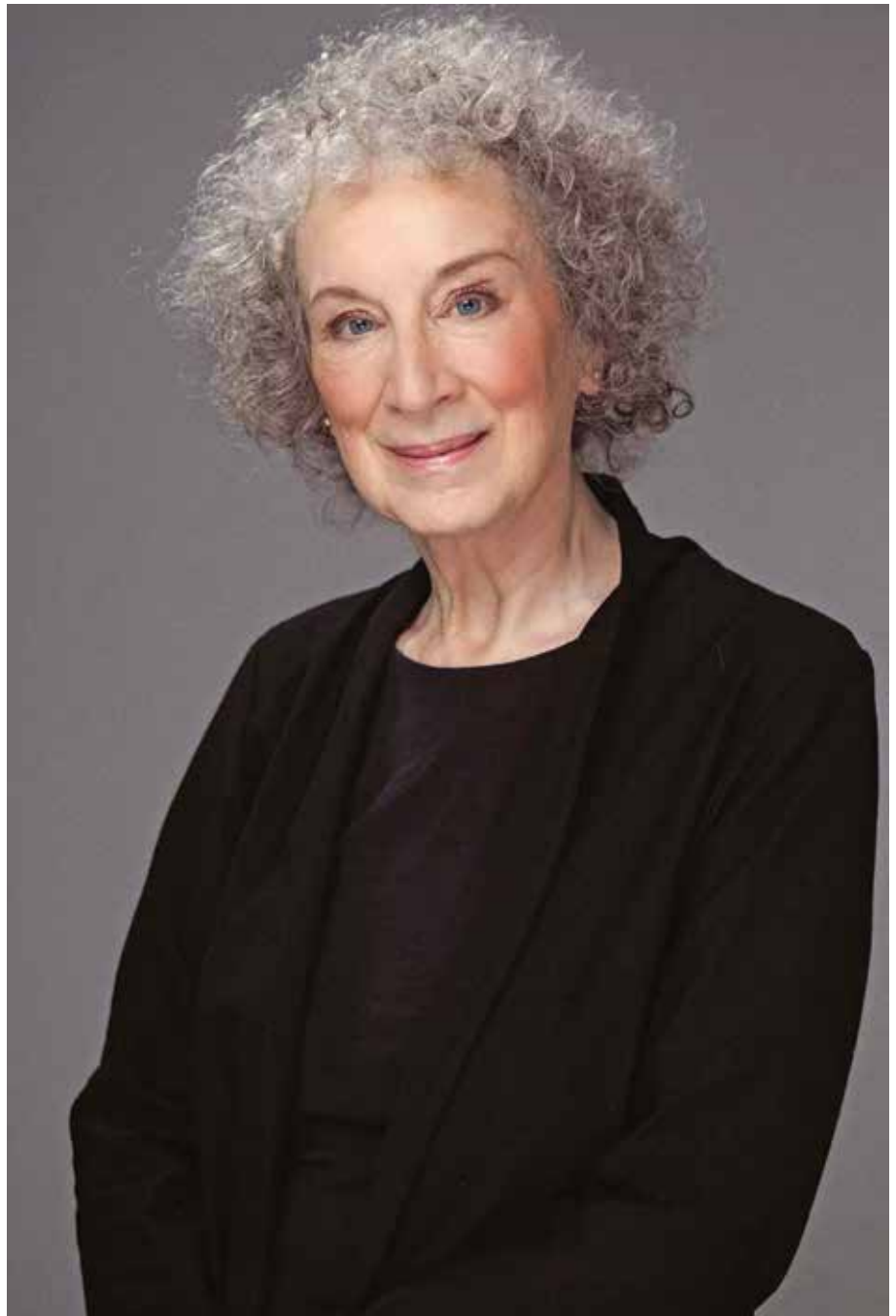
In dictatoriale, communistische of theo-

cratische samenlevingen wordt de bevolking door dogma's en onvoorspelbaarheid geketend. De heersende elite en hun vazallen scheppen er met nep-feiten en -nieuws een werkelijkheid die niet ontkend mag worden. Wie het toch aandurft dat beeld in vraag te stellen verdwijnt er in de vergeetputten van gevangenissen of wordt vermoord als offerande aan het absolute gedachtegoed. Cultureel erfgoed wordt er genadeloos van de kaart geveegd. Zo verbrandden in 2013 islamisten ongeveer 4000 historische documenten uit de bibliotheken van Timbuktu (Mali). Het zal niet te verwonderen zijn dat dergelijke samenlevingen – waarvan Gilead een afspiegeling is – zullen proberen alle gegevens te vernietigen die hun nep-werkelijkheid tegenspreken. Meer nog, met hun ervaring in het manipuleren van data proberen ze met desinformatie democratische samenlevingen te destabiliseren en verkiezingen bij te sturen.

Zelfs in een liberale democratie wordt geprobeerd om niet conformerende ideeën buiten te houden. Denk maar aan de recente cancelcultuur gevoed door lange-tenen- emoties en woke-dwaasheid. In de Verenigde Staten probeerden christelijke groeperingen zo het boek "Het verhaal van de dienstmaagd" uit de openbare bibliotheken te weren. Gelukkig past censuur in een liberale democratie als een tang op een varken. Het is bovendien goed om vast te stellen dat het bestrijden van nep-feiten annex -nieuws beleidsmatig ernstig genomen wordt. Door het gemak en de snelheid waarmee valse informatie de wereld ingestuurd kan worden is het de taak van iedere liberale democratische samenleving daar passend duiding op te geven. Het ontmaskeren van valse informatie en de bron ervan aanduiden is effectiever dan het censureren ervan.

Dataverlies

Eind verleden jaar kreeg ik op de computer-assistentie te Aalbeke een bezorgde man op bezoek. Zijn laptop startte niet meer op. Waren al zijn gegevens (documenten, foto's, filmpjes, ...) dan verloren gegaan? Een back-up of een reserve-kopie had hij niet. Hij – zoals velen – wist niet hoe dat in werking ging. Gelukkig was de schijf en de laptop zelf niet stuk, enkel het beheersysteem raakte niet meer opgestart. Zijn gege-

Margareth Atwood

vens konden netjes van de schijf terug gehaald worden. Inderdaad, digitale data kan gemakkelijk verloren gaan door het falen van het opslagmedium of accidenteel overschreven worden door andere data of moedwillig door criminele software versleuteld worden. Het zwarte digitale gat komt altijd onverwachts en ongelegen.

Aan de andere kant (en dat is bij velen nog minder bekend) kan data aanwezig blijven op digitale media zonder dat de gebruiker die intentie heeft gehad.

Anderen kunnen dan ongewenst toegang tot het document krijgen, zodat de integriteit van de gegevens geschaad wordt. Een bestand wissen doet de inhoud ervan niet van het medium verdwijnen. Het maakt het gewoonweg niet meer beschikbaar voor normaal gebruik. Net alsof je een akte in een vuilniszak zou steken. De vuilnisophaler kan die akte nog steeds lezen. Zo komen veel digitale media op de schroothoop terug waarin nog veel persoonlijke gegevens terug te vinden zijn. Het effectief wissen van informatie op een digitaal medium vraagt

al wat meer kennis. Dergelijke functionaliteit zou eigenlijk op elke computer standaard beschikbaar moeten zijn.

Verloren gegane literatuur

Het meest beruchte feit van boekenverbranding is wellicht het verbranden van naar schatting 200000 boeken uit de bibliotheek van Alexandrië door kalief Omar in 640. Veel van de verhalende literatuur uit de Europese Middeleeuwen is door de eeuwen heen verloren gegaan door fysieke degradatie en vernietiging van manuscripten, waaronder bibliotheekbranden. In een studie van Kestemont et al. (Forgotten books: The application of unseen species models to the survival of culture) werden middeleeuwse werken in het Nederlands, Engels, Frans, Duits, IJslands en Iers op verwijzingen naar andere verhalen geanalyseerd. De onderzoekers kwamen tot de vaststelling dat amper 9 procent van de middeleeuwse manuscripten de tijd overleefd hadden.

Veel manuscripten werden destijds “gerecycleerd”. Men gebruikte ze bovendien om vlees of vis in te pakken, als versteviging van schoenen, enz. In een uitzonderlijk geval vond men een stuk van een manuscript terug dat gebruikt werd om een mijter van te bisschop te verstevigen. Het stuk kwam van het manuscript Strengleikar, dat een verzameling is van eenentwintig Oudnoorse prozaverslagen

gebaseerd op de Oud-Franse Lais van Marie de France. De drager ervan, de bisschop dus, was er waarschijnlijk zich niet van bewust dat er een licht erotisch verhaal in zijn hoofddeksel stak.

Het digitale zwarte gat vermijden

Kortgeleden vond ik een kast tussen oud ict-materiaal nog enkele floppy-schijven van 3½-inch terug. Na enig zoeken wist ik ook nog een floppy-lezer met usb-aansluiting op te diepen. Ik had die eind de jaren 90 aangekocht toen laptops geen floppy-schijf-lezers meer aan bord hadden. Nu hebben nieuwe laptops zelfs geen dvd-lezer meer aan boord en heb ik een dvd-lezer met usb-aansluiting moeten aanschaffen. Oudere floppy-schijven van 8-inch, 5¼-inch zou ik evenwel niet meer kunnen lezen. En wie kan nog de gegevens op cassette-bandjes bekijken? Ik was benieuwd wat er eigenlijk op die oude schijfjes stond. De meer dan twintig jaar oude lezer werkte nog vlekkeloos. Op enkele schijfjes stonden nog bestanden met een wps-formaat. Dat formaat werd in 2006 door Microsoft vervangen door het doc-formaat. Ik kon de inhoud van de bestanden nog probleemloos met Libre Office bekijken. Ze bevatten voornamelijk werkbladen met grafiekjes. Hoe lang zal nog software beschikbaar blijven die dergelijke bestandsformaten kan lezen?

Op één van de schijfjes vond ik nog een huistaak van de kinderen terug.

Ze hadden de opdracht gekregen een grafiek van enkele gegevens te maken. Ik herinner me nog de discussies met de betrokken leerkracht omdat ze het schijfje van mijn dochter niet kon bekijken. Het was een virus beweerde ze. De leerkracht kon enkel met Microsoft-Office aan de slag en was vol onbegrip dat er ook andere software gebruikt kon worden. Na 25 jaar is de situatie op de scholen nog altijd niet verbeterd. Scholen gaan vooral scheep met monopolisten. Leerkrachten blijven de slijpendragers van de Amerikaanse multinationals zijn.

Om het digitale zwart gat te vermijden is daarom nodig dat de technologie om digitale gegevens te verwerken en te bekijken vrij gemaakt wordt. Daarnaast is het overduidelijk dat betrouwbare en maatschappelijk relevante informatie slechts in een liberaal democratisch bestel mogelijk is. Illiberale samenlevingen hebben een patent op het scheppen van een nep-werkelijkheid en het vernietigen van al dat wat niet in hun dogma past.

Uit “Het Verhaal van de Dienstmaagd”: “Om een effectief systeem, al dan niet totalitair, te kunnen invoeren – zo wisten de scheppers van Gilead – moet je aan een kleine, bevoorrechte groep een aantal voordelen aanbieden in ruil voor rechten die je haar ontnemt.”

Vrijzinnig Centrum Mozaïek Kortrijk
Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk

OPEN GRENZEN

STIJN BRUERS

DINSDAG 10 MEI 2022

“Ongelijk loon voor gelijk werk en een welvaartsverlies van miljarden euro's. Dat zijn de twee gevolgen van een antimigratiebeleid. Grenzen sluiten voor migranten is onrechtvaardig en inefficiënt.”

In Open grenzen? De economie en ethiek van vrije migratie gaat Stijn Bruers op zoek naar antwoorden op een aantal moeilijke maar pertinente vragen in het maatschappelijke debat. Is het economisch en ethisch interessant om grenzen open te stellen voor migranten? Zijn er schadelijke neveneffecten van migratie? En zelfs al zijn de economische analyses duidelijk, wat moeten we dan doen met de publieke opinie, de buikgevoelens en bezorgdheden van mensen over vrije migratie?

KLIMAATVERANDERING

DIRK VERSCHUREN

DINSDAG 14 JUNI 2022

Klimaatverandering blijft een actueel thema, maar vijftien jaar na Al Gores 'An inconvenient Truth' blijft de opinie en attitude van het publiek (en van jongeren) t.o.v. het probleem onzeker. Veelal wegens de vaak tegenstrijdige informatie in de media, die al dan niet aangebracht of gefilterd werd door diverse belangengroepen. In deze presentatie geven we een update van de wetenschap over het broeikas effect, historische klimaatveranderingen en klimaatprognoses, met nadruk op het hoe en waarom, en duiding van de (hardnekkige) mythes en mistgordijnen die een persoonlijk standpunt bemoeilijken.

Praktisch:

Inkom: 5euro (inclusief koffie) — Inschrijven via info@vcmozaiek.be

Een organisatie van Mozaïek, Mens en Wetenschap(upv) en Humanistisch Verbond Kortrijk

Het herschrijven van de code van het leven

Emmanuelle Charpentier en Jennifer Doudna

Het boek “De codekraker” van wetenschapsjournalist Walter Isaacson is een bijzonder inspirerend en boeiend boek. Het verschaft inzichten over de recente ontwikkelingen in het wijzigen van genetisch materiaal, o.a. het menselijk DNA, en het belicht zowel de maatschappelijke als de morele en ethische kwesties ervan. Een breed scala aan opinies komt aan bod. In die zin is het boek een verademing in tijden van goedkoop en haastig ressentiment dat vandaag de dag vooral in de polariserende sociale media zijn voedingsbodem vindt.

De Nobelprijs voor Scheikunde 2020

In oktober 2020 werden Jennifer Doudna en Emmanuelle Charpentier voor hun doorslaggevende bijdrage aan de ontwikkeling van een genetische schaar (CRISPR-Cas) met de Nobelprijs Scheikunde bekroond. Met die techniek kunnen stukjes uit het DNA

geknipt worden en vervangen worden door een ander stukje. De spreekwoordelijke code van het leven wordt op die manier gewijzigd. Het boek beschrijft stap voor stap voor welke moeilijkheden de onderzoekers komen te staan; hoe de ontwikkeling vordert; welke de voorname struikelstenen zijn; wie er alle-

maal toe bijdraagt en hoe gespannen de gemoederen raken als het ene team het andere voorbij steekt. Wie mag de pluimen van het onderzoekswerk op zijn hoed steken? Meer nog, wie krijgt het patent in de handen waarvan de royalty's zullen zorgen voor een extra financiering van het onderzoek? Kortom,

een beklijvend verslag met menselijke verhalen en wetenschappelijke wetenswaardigheden dat laat zien dat ook briljante geesten worstelen met hun ego's en maatschappelijke vooroordelen zoals bv. gender en etnische afkomst. Zo wordt James Watson, die de dubbele helix van DNA ontdekte, uit wetenschappelijke conferenties geweerd wegens zijn ronduit racistische uitspraken. De auteur laat ook niet na te vermelden dat het werk van Rosalind Franklin cruciaal was voor de ontdekking van de structuur van het DNA, maar er aanvankelijk geen erkenning voor kreeg omdat ze vrouw en agnost was. De bekroning van twee vrouwen met de Nobelprijs Scheikunde zou als een postuum eerherstel voor Rosalind Franklin gezien kunnen worden, daar Feng Zhang eigenlijk als eerste een artikel had gepubliceerd dat CRISPR-Cas9 voor het manipuleren van menselijke cellen gebruikt kan worden.

Rode lijnen

Het boek diept de vraag uit waar de grens of de zogenaamde rode lijn zou moeten liggen bij het wijzigen van het menselijk genoom. Gezien de technologie algemeen bekend en beschreven is en met vrij beschikbare labo-instrumenten uit te voeren valt, zullen we in de komende jaren vaker een oordeel moeten gaan vormen over welke wijzigingen wenselijk, noodzakelijk en toelaatbaar zijn. Een samenleving die echter al te veel de rem op de ontwikkeling van een nieuwe technologie zet, zal spoedig door andere samenlevingen, die wel de nieuwe technologieën omarmen, overvleugeld worden (het zogenoemde moratorium-probleem). Als menselijk leed door eugenetica kan verminderd worden, op welke morele gronden kan een samenleving dan de toepassing ervan tegenhouden? En verder nog, laten we een vrijemarkt-eugenetica floreren dat enkel dient voor het welbevinden van een rijkere elite? Iemand merkte daar bij op dat de rijken dan als proefkonijnen dienden zodat de technologie later voor iedereen beschikbaar zou worden. Wie kan daar nu op tegen zijn?

Eugenetica

Het woord eugenetica is gevallen. Het begrip raakte vooral bekend door enkele romans: Frankenstein en Brave New World (Aldous Huxley, in 1932 gepubliceerd). In Brave New World worden

alfa-, beta-, gamma-, ... -mensen gekweekt om een elite te dienen in één of andere totalitaire samenleving. Later schreef Huxley de minder bekende roman Island waarin vrouwen er zelf voor kiezen om geïnsemineerd te worden met het sperma van mannen met een hoog IQ of grote artistieke talenten. De Franse schrijver Jean-Christophe Grangé raakte een analoog probleem aan in zijn roman Les Rivières pourpres waarin een intellectuele elite degradeerde door inteelt en daarom in het geniep kraam-baby's ging verwisselen om nieuw bloed in de elite te krijgen. Leuke en spannende verhalen maar een mens is gelukkig meer dan zijn genetische code.

He Jianku

In 2018 schokte He Jianku de wereld met het feit dat hij CRISPR-Cas had gebruikt op bevruchte eicellen en ze met toestemming van de ouders in de vagina van de vrouw had ingeplant. De vader was hiv-positief en He Jianku wou door het wijzigen van een gen de kinderen beschermen tegen het virus. Het wijzigen van het genetisch materiaal was eigenlijk niet nodig omdat andere technieken (bv. wassen van het sperma) al hun nut hadden bewezen. De bevalling van de tweeling verliep goed. Eind 2019 veroordeelde de Volksrechtbank van Shenzhen de wetenschapper wegens een "illegale medische praktijk" tot een zware geldboete, een gevangenisstraf en hij werd voor het leven uitgesloten om nog in de voortplantingswetenschap te mogen werken. Wel werd He Jianku eerst als een held door het regime gelauwerd. De ene dag een held, de dag daarna een misdadiger.

DARPA

Het Defense Advanced Research Projects Agency (DARPA) is een instituut van het Amerikaanse ministerie van defensie dat verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van militaire technologie. DARPA startte in het voorbije decennium onderzoek naar anti-CRISPR-technologie omdat gevreesd werd (en wordt) dat door de nieuwe technologie het gemakkelijker wordt om nieuwe dodelijke virussen aan te maken voor biologische oorlogsvoering of terreurdaden. Er werd laconiek vermeld dat dergelijke anti-CRISPR-technologie ook zijn burgerlijk nut kon hebben, in geval een uit de hand gelopen CRISPR-Cas-ingreep uit

de hand zou lopen en diende stilgelegd te worden. Stof om over na te denken, vooral door het fenomeen van zogenaamde biohackers die bv. "doe-het-zelf genetische-manipulatie"-kits aanbieden: <https://www.the-odin.com/genetic-engineering-home-lab-kit/>. Voor amper 1500\$ kan je een Genetic Engineering Home Lab Kit aankopen. De bekende biohacker Josiah Zayner spoot zich voor een groot publiek met gewijzigd DNA dat zijn spieren langer zou maken in. Ontzetting en applaus ... staat de doos van Pandora al open?

SARS-COV-2 en CRISPR-medicijnen

CRISPR-Cas wordt al gebruikt om kanker te behandelen en lijkt een veelbelovende manier van behandeling te worden. De genetische schaar bewees recentelijk zijn nut bij het uitbreken van COVID-19. Op enkele maanden tijd konden enkele farmaceutische bedrijven (Pfizer en BioNTech), dankzij wereldwijd doorgedreven onderzoek en ruime overheidssubsidies, een nieuw type vaccin maken. In tegenstelling tot de klassieke vaccins die inactief gemaakte componenten van een virus inspuiten, worden nu genetische vaccins gebruikt die de menselijke cellen gaan vertellen hoe ze zelf componenten tegen het virus moeten gaan aanmaken. Eigenlijk gebruiken bacteriën, na eeuwenlange evolutie, die techniek al om zichzelf te beschermen tegen virussen.

Hoe kijken we straks naar het "verbeteren" van de genetische code? Het herschrijven van de code van het menselijk leven. Vernuft hebben we blijkbaar al ruim voorhanden. Laat ons hopen dat wijsheid het vernuft mag blijven vergezellen.

Jonge vrijzinnige humanisten kunnen vanaf nu terecht bij Dwaalzin!

In 2020 startte deMens.nu met een nieuwe jongerenwerking. Het jongeren-team werkt verschillende participatieve projecten uit en richt zich op jongeren tussen de 18 en 30 jaar. In de korte periode dat we actief zijn hebben we reeds heel wat projecten gerealiseerd. In West-Vlaanderen gingen de existentiële crisisavonden door. Deze gaven de ruimte aan jongeren om samen te komen en te praten over onderwerpen zoals eenzaamheid, fouten maken en spijt hebben, de rol van een job in je leven, op zoek gaan naar het perfecte leven, ... We benaderen deze onderwerpen op een laagdrempelige manier. Zoals in de meeste projecten worden er projectvrijwilligers betrokken bij de organisatie. Een project dat een iets hoger niveau van participatie vroeg was Taboebrekers. Hierin zetten jongeren een heuse informatiecampagne op over verschillende

maatschappelijke taboes. De editie van 2021 besprak grensoverschrijdend gedrag, mentale gezondheid, gender, kink, structurele discriminatie en alternatieve gezinsvormen. De tweede editie zit momenteel in de opstartingsfase. Projecten in andere provincies waren onder andere Chaud, een project rond sociaal ondernemen; Erdoorheen, studenten die mentaal welzijn bij jongeren bespreekbaar maken; Boekenklets, een vrijzinnig humanistische boekenclub; en Lala LoveYou, een podcastreeks rond liefde en relaties. Vanaf 2022 bundelen we al deze projecten onder de noemer Dwaalzin. De verschillende projecten worden thematisch aangepakt. We proberen maatschappijverandering teweeg te brengen op een positieve manier en zoeken verbinding met elkaar. De samenkomsten van Dwaalzin gebeuren in de verschil-

Hilke De Smedt

lende huisenvandeMens. Dwaalzin biedt een brede waaier aan projecten aan, met verschillende niveaus van engagement. Op deze manier kunnen deelnemende jongeren zelf kiezen hoe actief de rol is die ze opnemen binnen een project. Al onze projecten gebeuren dus voor en door jongeren. Dwaalzin schopt al eens graag tegen de schenen om voor zoveel mogelijk jongeren een veilige ruimte te kunnen opeisen.

Dwaalzin komt op voor gelijkheid, zet zich in voor de LGBTQIA+ community, en vindt het belangrijk dat iedereen het recht heeft om hun eigen geloofsovertuiging te beleven. Individuele keuzevrijheid en maatschappelijke solidariteit zijn de hoekstenen van onze werking. Als jongerenconsulenten coachen we jonge dwalers om hun passies en sociaal activisme optimaal te ondersteunen.

Naar de toekomst toe gaan we verder met projecten die inzetten op de waarden van het vrijzinnig humanisme. We gaan voor duurzame projecten die bijdragen aan een inclusieve maatschappij. Projecten die de ruimte geven aan jongeren om talenten te ontdekken en vaardigheden te ontwikkelen. We gaan uit van gelijkwaardigheid en zelfbeschikking en streven naar een solidaire maatschappij waar iedereen welkom is. Hierbij vergeten we niet om een kritische blik te werpen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Neem alvast een kijkje op onze website: www.dwaalzin.nu of op onze sociale media kanalen <https://www.instagram.com/dwaalzin.nu/> en <https://www.facebook.com/Dwaalzin-111767147955744/>

In het kort: Wie is de jongerenconsulent voor West-Vlaanderen?

Dat is Hilke De Smedt, 24 lentes jong en woonachtig te Gent. Als enige in haar familie deed zij niet haar eerste en plechtige communie en volgde ze zedenleer in het middelbaar. Hilke studeerde af in de richting Sociaal Werk. Zij sloot haar studies af door nog Gender en Diversiteit bij te leren. Tijdens deze laatste opleiding deed ze stage bij deMens.nu en toen even later een vacature vrijkwam voor jongerenconsulent, aarzelde Hilke geen seconde. Ze solliciteerde en kreeg de job. Hilke houdt er van bezig te zijn met maatschappelijke thema's. Ze neemt graag een coachende rol op, iets wat ze over houdt aan haar jarenlange leiding geven in de scouts. Het geeft haar energie om jongeren die op zoek zijn naar zichzelf en wat ze willen betekenen in deze wereld, prikkels en een zetje te geven. Hilke is bereikbaar via hilke.desmedt@demens.nu of 0474 79 00 44.

Cultuurcentrum De Schakel vzw
Schakelstraat 8
8790 Waregem

HOE KUNNEN WE OORLOG VERMIJDEN?

DINSDAG 24 MEI 20U00

Volgens het jongste jaarboek van Zweedse onderzoekscentrum SIPRI zijn er momenteel nog circa 39 oorlogen in de wereld. Wie dacht dat de internationale spanningen na Trump zouden voorbij zijn, heeft het mis. Vooral de spanningen in en rond China, Rusland, islamitisch Klein-Azië, het Midden-Oosten en sub-Sahara Afrika lijken nog toe te nemen. Vele zijn in deze geglobaliseerde wereld internationaal gekleurd. Met alle gevolgen van dien: ontelbare slachtoffers, verhoogde migratie, toenemende armoede, dictatoriale bewinden, verhoogde wapenproductie en toenemende onveiligheid En Europa blijkt nog maar eens er verdeeld bij te staan kijken. De vraag is dus hoe we midden deze geopolitieke en economische tegenstellingen, midden dramatische klimaatveranderingen en in de naweeën van de pandemie oorlog kunnen vermijden.

Op deze vraag geeft Ludo De Brabander een uitdagend antwoord. Ludo De Brabander is woordvoerder van Vrede vzw (Gent) en schrijft columns in Knack, Uitpers, De Wereld Morgen en MO. Hij was lector aan de Arteveldehogeschool voor de vakken *Noord-Zuid-beleid* en *Duurzame Ontwikkeling*. Als Midden-Oostenreiziger komt hij op voor de Palestijnse en Koerdische rechten. Hij publiceerde *Als de NAVO de passie preekt* (2009), *Oorlog zonder grenzen* (2016), *Het Koerdisch Utopia* (2018) en *Weg van oorlog – Over militarisme en antimilitarisme* (2019).

Praktisch:
Oranje zaal, CC De Schakel, Waregem
7 euro, 15 euro voor reeks, HWV-leden gratis

NIEUWSBRIEF

VOORJAAR 2022

Wie zijn we?

Hou je van vrijheid? Ben je nieuwsgierig, onbevangen en kritisch? Wil je samen met anderen cultuur in de ruimste zin van het woord ervaren? Dan is het Willemsfonds iets voor jou! We zijn een sociaal-culturele vrijwilligersorganisatie, genoemd naar Jan Frans Willems met een missie en vooral: met een hart voor de Nederlandse taal. Het Willemsfonds is een ontmoetingsplaats waar je geniet van cultuur

Lid worden? Overtuigd?

Stort jouw lidmaatschapsbijdrage (€ 15 per jaar als individueel lid,

€ 3 extra per bijkomend gezinslid) op rekeningnummer **BE39-0010-2817-2819** van Willemsfonds vzw, met als mededeling 'lid WaregemPlus- voornaam achternaam'.

Oproep aan de leden

Indien jullie geen e-mail ontvangen hebben: Gelieve jullie e-mailadres door te mailen naar waregemplus@willemsfonds.be

Voorjaar 2022

Beste Leden,

De goesting is groot.

Daarom alvast een nieuwe nieuwsbrief aangezien we, samen met de bevriende vrijzinnige verenigingen, jullie allemaal ook graag verwelkomen op onze eerste gezamenlijke Lentereceptie opgeluisterd door de Sons of Racketeers.

Vergeet ook niet in te schrijven voor onze andere activiteiten.

Tot dan.

Met vriendelijke groet
Danny Neirinckx – Voorzitter WFW+

Wat brengt 2022 nog?

Komende activiteiten door het WFW+ in VC Poincaré, Stormestraat 131 – Waregem volgens de geldende maatregelen,

Zondag 27 maart om 10.50u: Brouwerijbezoek (*)

Zondag 3 april om 11.00u: Lente receptie

Woensdag 27 april om 19.00u: Bloemschikken

Zaterdag 11 juni 2022 om 20.00u:

De Geschiedenis van de Trompet

Zondag 5 juni t.e.m. 19 juni om 13.00u:

Fototentoonstelling Carlos Dekeyrel

Zondag 4 september: Natuurwandeling (*)

(*) Samenkomst niet in VC Poincaré (zie verder)

BLOEMSCHIKKEN IN POINCARÉ

WOENSDAG 27 APRIL 2022 OM 19.00U

Bloemschikken voor jong en oud, m/v/x onder leiding van Heart of Flower. Wil je een mooi tafelstukje op jouw lentetafel, dan is dit het uitgelezen moment om het eens zelf te maken. Qua originaliteit kan hier niets tegen op. Alle benodigdheden zijn inbegrepen.

Naast jouw goed humeur hadden we ook graag dat je je eigen schort, schaar en mesje meebrengt. Al de rest is voorzien. Inschrijven, voor 20 april 2022, is wel verplicht, want er zijn slechts 15 deelnemers toegelaten zodat er voor iedereen genoeg ruimte is.

Praktisch:

De kostprijs bedraagt € 40,00 voor de leden van het Willemsfonds en € 42,00 voor de niet-WF-leden. Hierin zit het bloemstuk en 2 consumpties. Gelieve uw aanwezigheid via mail te bevestigen aan waregemplus@willemsfonds.be of via de website of op 0494600851.

Graag ontvangen wij het correcte bedrag op rekeningnummer BE19 6528 3181 6512 van het Willemsfonds Waregem Plus. De betaling geldt als inschrijving. Volgens de op dat moment geldende covid-regels. CST verplicht.

Willemsfonds Waregem Plus
Albert Servaeslaan 85
8790 Waregem

Vrijzinnig Centrum Mozaïek
Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk

GESCHIEDENIS VAN DE TROMPET

ZATERDAG 11 JUNI 2022 OM 20.00U

Rik Ghesquière doorloopt samen met ons de geschiedenis van de trompet. En hoe kan hij dat beter doen dan de verschillen te laten horen.

Dat Rik van wanten weet is overduidelijk. In 1987 behaalde hij het Hoger Diploma voor trompet aan het Conservatorium te Gent, waar hij deel uitmaakte van de klas van Dirk Brossé. Vervolgens (1987) verwierf hij het Diploma van Uitvoerend Musicus aan het Conservatorium te Rotterdam, onder leiding van Theo Mertens.

Rik Ghesquière verdiepte zijn vorming met masterclasses bij bekende trompetpedagogen en solisten zoals Bo Nielsen, Adolf Herset en Maurice André. Hij volgde contrapunt bij Jan Hadermann en harmonieleer bij Jan Van Der Roost. Zo leerde hij de Harmonie – Fanfare – Brassband (HaFaBra) wereld kennen waardoor zijn interesse voor de orkestleiding werd gestimuleerd. In 1999 behaalde hij het diploma HaFaBra directie aan het Conservatorium te Brussel. Zijn jullie klaar voor een avond vol trompetgeschal?

Gelieve uw aanwezigheid via mail te bevestigen aan waregem-plus@willemsfonds.be of via de website of op 0495539983. Graag ontvangen wij het correcte bedrag op rekeningnummer BE19 6528 3181 6512 van het Willemsfonds Waregem Plus. De betaling geldt als inschrijving.

Praktisch:

Inkom: €6,00 voor WFW+-leden; €8,00 voor de niet-leden
Het spreekt voor zich dat Rik de muziek ook zal laten spreken, zodanig dat wij ook de evolutie zullen kunnen horen.

Terzeldertijd kan u de foto's bewonderen van **Carlos Dekeyrel**.

Foto's van die muzikanten die deze instrumenten laten leven. Carlos heeft "Fotografie en Film" gestudeerd aan het K.A.S.K. (HoGent) met een certificaat in pedagogische bekwaamheid.

Een selectie van zijn realisaties: retrospectieve Pierre Vlerick - "De secreten van het Aardse" - fotografie tentoonstelling en catalogus Caermersklooster Gent / co-promotor onderzoeksproject Hogeschool Gent 'Reading urban cracks' / publicatie en website - Fotografie van de tentoonstelling 'Wielopole - Wielopole' in de academies van Eeklo - Brasschaat en VUB.

KWERTOONS

06-15 MEI 2022

Cartoons brengen humor in ons leven... Cartoons laten je hersenen werken...

In een jaaroverzicht in 50 cartoons brengt KWER zijn visie op wat zich afspeelde in 2021. De moeite om te komen bekijken.

Kevin Werbrouck kreeg als scholier een grafische opleiding in de Academie van Roeselare. Later volgde hij fotografie aan de Academie van Roeselare en Gent en deed meerdere tentoonstellingen met fotografisch werk. Cartoons tekent hij al van zo lang hij zich kan herinneren. De grootste inspiratiebronnen zijn Matt Groening, Gumbah, John Callahan en Franquin. In 2017 postte hij enkele rudimentaire cartoons op sociale media, kreeg hij veel positieve commentaren. Sindsdien post hij wekelijks cartoons over de actualiteit onder het pseudoniem KWER en tekent hij her en der in opdracht. In januari 2019 kwam er een jaaroverzichtstentoonstelling over 2018 in Galerie Blomme in Roeselare en in januari 2020 gebeurde er hetzelfde voor 2019 in de K-trolle in Roeselare. Het jaaroverzicht van 2020 deed hij in 2021 in de bib in Izegem. 2021 tenslotte was ook te bezichtigen in de bib en het OCMW in Meulebeke. En die eigenzinnige kijk nu in Mozaïek. Jem de Winter introduceert de tekenaar.

Praktisch:

Vernissage op vrijdag 06/05/2022 om 19.00 u.
Tentoonstelling open

- Zaterdag 07/05/2022, van 14-17 u.
- Zondag 08/05/2022, 10-12 en 14-17 u.
- Vrijdag 13/05/2022, van 14-17 u.
- Zaterdag 14/05/2022, van 14-17 u.
- Zondag 15/05/2022, van 14-17 u.
- En tijdens activiteiten in Mozaïek

Tentoonstelling
Kwer (Kevin Werbrouck)
Jaaroverzicht 2021
in 50 cartoons

06 mei vernissage om 19.00 u
07 mei van 14.00 u tot 17.00 u
08 mei van 14.00 u tot 17.00 u

13 mei van 14.00 u tot 17.00 u
14 mei van 14.00 u tot 17.00 u
15 mei van 14.00 u tot 17.00 u
en ook op activiteiten in Mozaïek

Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk

VRIJWILLIGERS GEZOCHT VOOR PLANTJESWEEKEND 2022

16, 17 EN 18 SEPTEMBER 2022

SAVE THE DATE!

Elk derde weekend van september trekken honderden enthousiaste vrijwilligers de baan op voor het Plantjesweekend voor Kom op tegen Kanker. Ze verkopen de kleurrijke plantjes aan al wie de strijd tegen kanker een warm hart toedraagt. Je treft hen aan winkels, op markten, aan huis ... Koop je een azalea, dan haal je een echt Vlaams streekproduct in huis dat milieuvriendelijk wordt geteeld. Met de opbrengst realiseert Kom op tegen Kanker waardevolle steun- en zorgprojecten voor mensen met kanker en hun naasten.

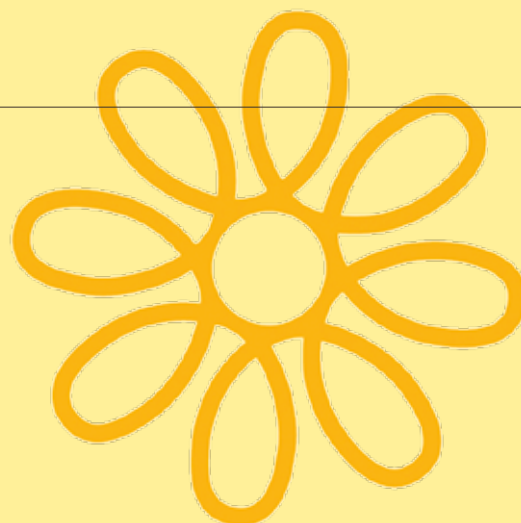
Het Kortrijks Vrijzinnig Centrum coördineert voor de 28° keer de actie in onze stad. Ook dit jaar kunnen wij hierbij weer rekenen op de medewerking en steun van de stad. Zin om

als vrijwilliger mee te werken? Je moet het eens meegemaakt hebben! Meld je nu alvast aan en wees erbij op 16, 17 of 18 september 2022. Wij bezorgen je ten gepaste tijde alle nodige informatie en een deelnemersformulier waarop je kan aangeven wat je mogelijkheden zijn tijdens het plantjesweekend.

Telefonisch aanmelden: 0491 889548

Aanmelden via email: kotk@vcmozaiek.be

Op woensdagavond 31 augustus organiseren wij zoals ieder jaar een info- en planningsbijeenkomst. Zeker voor nieuwkomers een belangrijke afspraak.

Naomi Sijmons

OP ZONDAG 10 APRIL WAS HET ZOVER

Naomi Sijmons aan de beurt tijdens het maandelijkse Ma'Blues Café. Ze bracht ons een mix van eigen werk, folk, en blues...

Deze Gentse schone kwam begin dit jaar in Kortrijk wonen (jawel, de liefde bracht haar hierheen) en zodoende was het leuk haar eens bij ons aan live aan het werk te kunnen zien.

De dochter zijnde van de gewezen bassist van de Scabs, is muziek haar met de paplepel ingegeven geweest. Ze ging van kleinsaf met haar papa mee naar blues-optredens en kwam zodoende met de groten op podia te staan, o.a. met Arno en nog steeds met Patrick Riguelle. Zij is ook de frontvrouw van de iets ruigere band Reena Riot.

Aanwezigen omschreven haar passage als volgt : 'Super optreden, soms zacht en ingetogen, soms wat harder, maar prachtig' - 'Terug een prachtig optreden bij Ma'Blues, grote klasse. Een prachtige stem en mooi gitaarwerk' 'Super van genoten'.. Kortom iedereen bleek door het intieme karakter van het solo-optreden van Naomi gecharmeerd te zijn.

Voor 8 mei, jawel op moederdag, hebben we zoals gebruikelijk terug artiesten die tijdens de lockdown niet stilgezeten hebben : Rianto Delrue maakte in 2020 zijn album 'A Little Lockdown Love'. Algauw vonden we dan zijn eerdere album 'Riding for a fall' en waren we ervan overtuigd hem bij ons een podium te geven. Samen met Fernant Zeste die al wat meer optredens achter de rug heeft, zal hij op moederdag een set brengen met mooie intimistische songs. Voor wie de naam Fernant Zeste nog niets zegt, raden we zeker aan zijn album 'Lost' te beluisteren, waaruit ook enkele nummer zullen gebracht worden.

Welk mooier einde aan moederdag kunnen we ons wensen dan in dit gezelschap, en dat terwijl er ter plekke ook een hapje kan gegeten worden. Soul Food en Blues Bites zijn bij ons gegeerd aan het worden. Enfin : we zetten graag een zitje voor jullie klaar, mits een seintje naar: Mablues@proximus.be

MA'BLUES CAFÉ NODIGT UIT:

Rianto Delrue en Fernant Zeste

08 MEI 2022 VANAF 18U00

2 fantastische muzikanten : Fernant Zeste is een bluesy singer-songwriter die al meer dan 11 jaar rondtoert in binnen- en buitenland. Meer dan 7 cd's heeft hij al uitgebracht. Samen met zijn jongere kompaan Rianto Delrue vormt hij een duo, dat menig hart sneller zal doen slaan op deze moederdag.

Rianto is een minimalistische songwriter die tijdens de lockdown van zich liet horen met zijn cd 'Riding for a fall'. Rianto Delrue is een jonge hedendaagse troubadour. Met zijn verhalende muziek en nostalgische melodieën weet hij steeds zijn publiek te beroeren, van bruine kroegen tot theater- en concertzalen.

Wordt weer een topper !!!

Praktisch:

Datum: zondag 08 mei 2022 om 18.00 u. Optreden om 19.30 u

Plaats: vc Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk

Ingang: leden HV Kortrijk: 8.00 €, Niet-leden HV Kortrijk: 10.00 €

We werken volgens de op dat moment geldende anti-corona maatregelen.
Graag inschrijven via mablues@proximus.be of 0486/312897.

WORD LEERKRACHT NIET- CONFESSIOONELE ZEDENLEER

Beste Vrijdenker,

Wil jij mee het verschil maken en jongeren kritisch leren denken in een wereld die bol staat van misleiding, fake news en complottheorieën? Overweeg dan om leerkracht niet-confessionele zedenleer (NCZ) te worden.

Ben je (m/v/x) vrijdenker, filosoof, moralist, humanist, rationalist, kritisch denker, eco-modernist, effectief altruïst, atheïst... of een fijne mix van dit alles?

We need you for NCZ!

NCZedenleer.be
vrijzinnig humanisme • in de klas •••

Werken met jongeren in de klas is sowieso kicken! Iedereen zou het eens moeten proberen. Misschien blijkt het wel jouw passie!

Bekijk hier de mogelijkheden van(uit) jouw diploma:

www.rikz.be

